CZAV

JAARVERSLAG 2019 2020

Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A.

Crop Solutions.nl

VAN EN VOOR BOEREN

INHOUDSOPGAVE

CZAV 2020 in vogelvlucht 4
Omzet en afzet 5
Voorwoord 7
Onze missie 11
Risicomanagement 13
Financiën 15
Ondernemingsraad 17
Personeel 19

Akkerbouw 23
Graan, aardappelen, uien en cichorei 23
Akkerbouw 25
Peulvruchten, spruiten en bollen 25
Fruitteelt 27
Veeteelt 29
Meststoffen, zaaigoed en GBM 31
Logistiek 33
Agriant 35
Agrea 36
Luc Pauwels 37
Cebeco Granen 39
AgriSnellaad 40
AgriSneltank 41
Dank en advies 43
Organisatie 44

Geconsolideerde jaarrekening 45
Enkelvoudige jaarrekening 57
Overige gegevens 62

VOORWOORD 7

AKKERBOUW 23

CEBECO GRANEN 39

JAARREKENING 45

CZAV 2020 IN VOGELVLUCHT

VIRTUELE GEWASTOUR

De Open Dag CZAV/Rusthoeve kon in 2020 niet in de bekende vorm doorgaan. In plaats daarvan kijken we terug op een zeer geslaagde virtuele gewastour, waarbij alle proefvelden werden toegelicht door onze adviseurs in een video. Uiteraard werd het sociale aspect van de traditionele Open Dag gemist. Desondanks kregen we veel leuke en positieve feedback op de vorm die we dit jaar kozen.

GRAANLOODS DINTELOORD

CZAV heeft samen met haar (onder)aannemers hard gewerkt om de nieuwe graanloods met droger te realiseren in Dinteloord. De bouw werd volgens de planning gerealiseerd, waardoor de nieuwe loods in de oogst van 2020 volledig benut is.

EERSTE VLOGS

Afgelopen maart maakten onze adviseurs hun eerste vlogs. Telers konden op die manier buiten hun eigen bedrijf of regio zien en horen wat er speelde in het veld, de boomgaard of de stal. In de video's werd de stand van zaken in een perceel besproken en zo volgden we de ontwikkelingen van de afgelopen maanden. Ook tips en adviezen werden gedeeld in deze vlogs. De video’s werden erg goed bekeken en bereikten een groot publiek.

OVERNAME CEBECO GRANEN

Op 9 juli maakte CZAV bekend het 50% belang van Agrifirm in Cebeco Granen over te nemen. Hiermee is CZAV vanaf 5 augustus 2020 volledig eigenaar van Cebeco Granen.

CZAV BEDANKT!

Om alle CZAV-medewerkers een hart onder de riem te steken, ontvingen zij een mooie bos bloemen en een cadeaubon. Hiermee bedankte de directie haar medewerkers voor hun inzet tijdens de coronacrisis.

OMZET EN AFZET

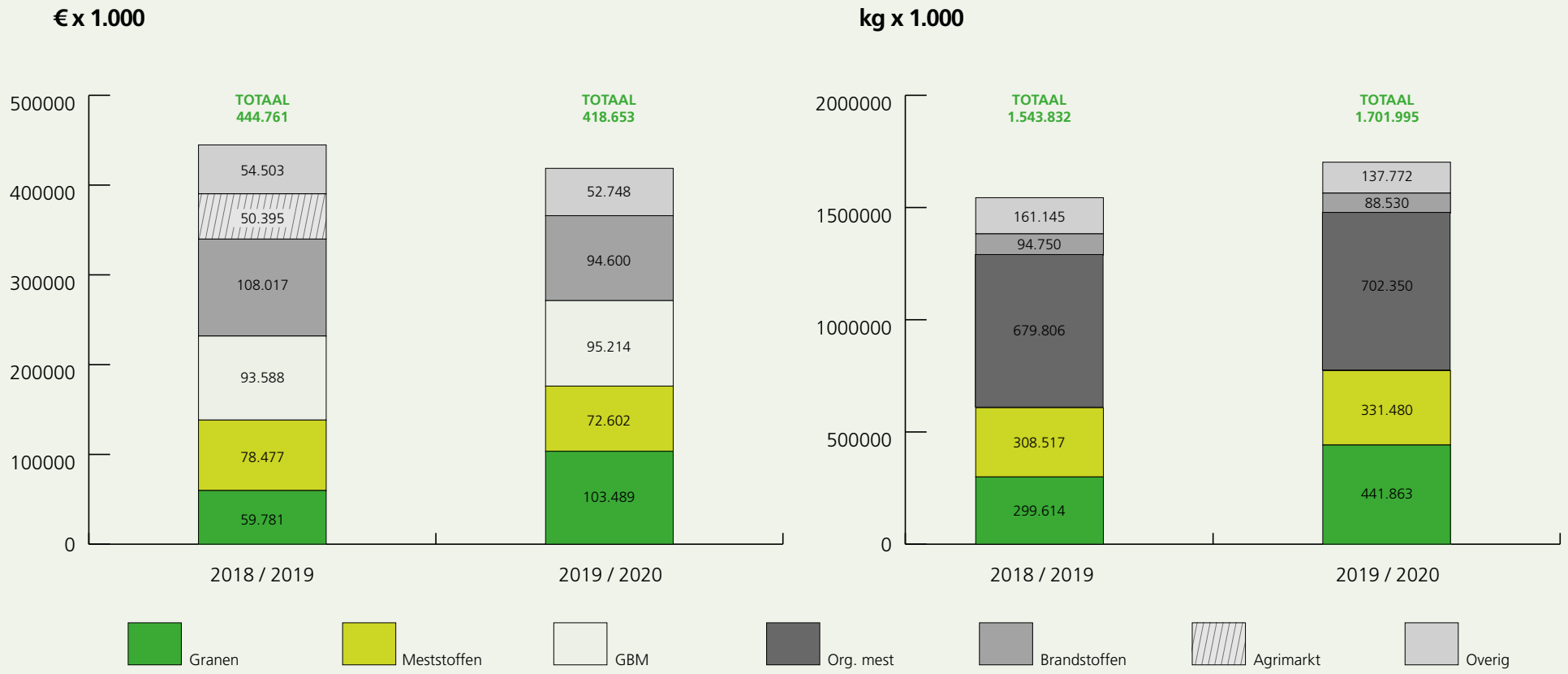

Stabiel CZAV in een turbulente omgeving

VOORWOORD

2020 zal de boeken ingaan als een bijzonder jaar. Een jaar waarin we allemaal geconfronteerd werden met uitdagingen en aanpassingen. Toch bleef het werk op het boerenerf "gewoon" doorgaan. De landbouw werd aangemerkt als cruciale sector, want boeren moesten zich blijven inspannen om voedsel te produceren in spannende tijden. Ondanks alles blijft CZAV die zekere factor waar telers altijd terechtkunnen.

Jaarresultaat

De omzet van CZAV daalde van € 445 naar € 419 miljoen. Agrimarkt werd verkocht, waardoor de omzet daalde. Op 5 augustus 2020 verwierf CZAV het 100%-belang in Cebeco Granen, waarmee de omzet vanaf deze datum werd geconsolideerd. Daarnaast waren er aanzienlijke schommelingen in omzetcijfers bij granen door een grote oogst (2019) met licht hogere prijzen. Bij de meststoffen daalde de omzet door aanmerkelijk lagere prijzen. De afzet van organische mest bereikte een historische hoog niveau van ruim 700.000 ton. Een belangrijke mijlpaal! CZAV vervult een steeds belangrijkere rol in de aanvoer van mineralen en organische stof uit mest, waarop het gebruik van minerale meststoffen kan worden gebaseerd. De omzet van gewasbeschermingsmiddelen (GBM) steeg licht, met name bij de deelnemingen en afzet via de samenwerkingsverbanden. Bij CZAV daalde de GBM-omzet aan de telers licht, vooral door een relatief latere start van het seizoen. Dit werd nog eens gevolgd door droogte in de eerste helft van het groeiseizoen met een lage ziektedruk over het gehele seizoen.

Ten slotte daalde de omzet van brandstoffen bij AgriSneltank als gevolg van de coronacrisis, deels prijs-, maar grotendeels volumegerelateerd. In de periode maart-juni was er door de coronacrisis sprake van een substantiële terugval in omzet. De omzet van de nieuwe activiteit AgriSnellaad groeide procentueel snel tot maart, maar viel daarna vrijwel stil, wederom als gevolg van terugval in wegverkeer en afzet bij horeca- en vergaderlocaties. In de loop van de zomer herstelde de omzet van beide activiteiten, waarbij we bij AgriSnellaad dubbele groeicijfers realiseerden. De totale omzet is echter nog zeer bescheiden, maar het potentieel lijkt aanzienlijk.
Het resultaat deelnemingen bedraagt € 1,2 miljoen. In het voorgaande jaar was dit resultaat eenmalig veel hoger door de verkoop van Agrimarkt BV. Het totale geconsolideerde financiële resultaat van CZAV bedraagt dit boekjaar € 2,3 miljoen na belasting. Voorafgaande aan de sluiting van het boekjaar werd 800.000 euro uitgekeerd als nakorting. Het meerjarige project "nieuwe logistiek" werd geëvalueerd. De gerealiseerde jaarlijkse nettobesparingen zijn conform oorspronkelijke doelstelling en bedragen 1 miljoen euro per jaar.
De laatste fases zijn in uitvoering. Met als resultaat een robuuste, kostenefficiënte en klantgerichte organisatie waarmee flexibel kan worden geschakeld naar de eisen van de markt.

Teruggave winst

In 2019 werd besloten om een deel van de winst van Agrimarkt uit te keren aan de leden, op basis van omzet in het achterliggende jaar. Totaal wordt, over een periode van drie boekjaren, € 5 miljoen euro uitgekeerd. Om te komen tot een correcte toepassing van deze afspraak, was een statutenwijziging noodzakelijk, zodat samenwerkingsverbanden op basis van hun totale omzet een uitkering kunnen ontvangen. We hebben daarmee een onderscheid moeten maken tussen leden (individueel, rechtsvormen en samenwerkingsverbanden) en zogenoemde aangeslotenen, zonder daarbij het karakter van de coöperatie en haar leden aan te tasten. Alle leden en aangeslotenen blijven ongewijzigd sterk betrokken bij CZAV.

Historische graanpool

Niet zichtbaar in de jaarrekening van CZAV, maar wel in de publicaties in de vakpers, was de in vergelijking met de concurrentie bijzonder hoge uitbetalingsprijs van CZAV voor de graanpools van tarwe en gerst. Nooit eerder was het verschil per hectare (167 euro) zo groot ten opzichte van andere vergelijkbare pools. CZAV is een leidende partij in de collectie van granen in Nederland en in toenemende mate ook in België.

Blijk van waardering

CZAV staat aan de basis van de teelt van gewassen en dierlijke productie, activiteiten die altijd door moeten gaan. En dat is ons prima gelukt. Met een aangepaste werkwijze, conform richtlijnen, hebben we de eerste coronaperiode van maart tot eind september prima doorstaan. Het ziekteverzuim bleef laag. Slechts enkele medewerkers hadden ziekteverschijnselen, in lichte mate. De advisering in het veld en de toelevering van producten is nooit in gevaar geweest. Het werken in isolatie is niet eenvoudig geweest voor de medewerkers. Teamwork, collegialiteit en sociale verbanden werden én worden nog steeds gemist in ons team, zoals bij zovelen in onze maatschappij. Complimenten voor de inzet van ons team onder deze bijzondere omstandigheden!

Bizarre tijden voor boeren

In de winter 19-20 kwam de allereerste golf van bedreigingen voor de sector vanuit de politiek en wet- en regelgeving in Nederland, maar ook Europees niveau. Dit werd gevolgd door een stagnerende afzet in een aantal sectoren, als gevolg van corona. De afzet van aardappelen voor verwerking tot frites heeft een enorm gat geslagen in de liquiditeit van de akkerbouwers. Uit andere sectoren zijn ook voorbeelden, maar niet van een dergelijke omvang. Met name de melkveehouderij heeft de ene na de andere visie over zich heen gekregen over hoe het verder moet met de sector, zonder een duidelijk perspectief voor de boeren. Recentelijk kwam hier nog de visie op het mestbeleid bij. Alle mest bewerken of lokaal afzetten? Hoe moet dat met de gebieden waar mineralen en organische mest vanaf andere regio's moeten worden aangevoerd? Mest bewerken is kosten toevoegen. Dit is niet in het belang van akkerbouw, tuinbouw en fruitteelt in Zuidwest-Nederland noch van de veehouderijsector. Het zijn bizarre tijden voor onze leden!

Feiten op tafel

De nieuwe uitgangspunten voor vaststelling van fosfaatgehaltes in de bodem vormen een serieuze bedreiging voor de fosfaatruimte in het zuidwestelijke bouwplan. Dit, terwijl er al jarenlang een structurele teruggang is van fosfaatgehaltes in de bodem in dit belangrijke teeltgebied. CZAV heeft jarenlang onderzoek gedaan en dat vormt de basis voor een discussie vanuit een sector die zelf heel goed weet hoe het in elkaar zit met de bodem. De feiten liggen nu op tafel en samen met LTO en Provincie Zeeland zullen we inzetten op forse aandacht hiervoor bij beleidsbeslissers.

Groei deelnemingen

Bij de deelnemingen viel de groei van omzet en afzet op bij Luc Pauwels NV in Assenede (B), Agriant BV in Emmen en Agrea in Panningen. Deze ondernemingen vertonen de laatste jaren een mooie groei en dragen wezenlijk bij in de financiële, maar ook operationele en technische resultaten van de coöperatie. Inmiddels heeft Cebeco Granen de uitgaande logistiek van alle granen van CZAV ter hand genomen. We profiteren gezamenlijk van de kennis op gebied van logistiek en afzet van granen in Noordwest-Europa bij onze collega's in Rotterdam. In de komende tijd zullen we de activiteiten van Cebeco Granen nader onder de loep nemen en de strategie aanpassen. Zo kunnen we nog beter acteren als een lokale (Noordwestelijk-Europese) sterke speler in afwikkeling en logistiek van granen en op termijn mogelijk van andere landbouwproducten.

Visie CZAV

In een periode van ruim een jaar hebben we met de verkoopleiding, het managementteam, de directie, RvC, leden- en jongerenraad de visie voor de toekomst tegen het licht gehouden. Dit heeft geresulteerd in een bijsturing van de visie, nog verder uit te werken in een gedetailleerde strategie. In de komende jaren zal CZAV nog meer de focus aanbrengen op de rol als kennispartner voor de telers/leden. Het kennisniveau en specialisaties van kennis zullen verder worden verhoogd en waar nodig zal de organisatie worden aangepast.

Integrated Crop Management

De uitwerking van de doelen gesteld in de Farm to Fork strategie raken de bedrijven van leden en klanten en ook CZAV. Binnen CropSolutions wordt sinds jaren geïnvesteerd in geïntegreerde teeltconcepten onder andere met de inzet van bodemverbeteraars en plantversterkers. Dit jaar is een ICM-manager aangesteld om dit proces meer inhoud en snelheid te geven. Middels een driejarige pilot inventariseren we hoe we de kosten-batenanalyse van de distributie van producten en kennis in de komende jaren moeten gaan inrichten. De waterhuishouding is een zeer belangrijk thema in het Zuidwestelijke Deltagebied. Reden dat CZAV partner is geworden van het Masterplan Zoetwater.

Intensief samenwerken

Verhoging van de ontwikkeling van integrale teeltkennis (ICM) en distributie zal op korte termijn investeringen vragen, die (op termijn) gedekt zullen moeten worden in groei van afzet, autonoom, maar vooral ook door het verder uitbreiden van het netwerk en toegang tot de markt in Nederland en België. We werken hierbij nauw samen met onze partners in CropSolutions (NL) en Demeterra (B). Waar relevant, kan dit op termijn samengaan met uitbreiding in Nederland van het ledenbestand buiten de huidige drie provincies Noord-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland. In België zullen we verdere groei steeds blijven realiseren in samenwerking met onze partners Luc Pauwels NV en coöperatie SCAM in Wallonië.

De markt voor eiwithoudende gewassen is nog steeds klein wat betreft teelt van eigen bodem, maar is wel in ontwikkeling. CZAV heeft het achterliggende jaar op beperkte schaal geïnvesteerd in uitbreiding van samenwerkingen in Nederland en België en in de schoning van eiwithoudende producten.

Nieuwe systemen

In de loop van 2020 werd het startschot gegeven voor de studie naar de inrichting van een nieuw ERP-systeem (computersysteem). In een tijdsbestek van enkele jaren zal het nieuwe systeem onze logistiek en ondersteuning van teeltsystemen verder doen professionaliseren. Ook zullen een aantal interne werkprocessen zoals collectie, op- en overslag en administratie verder worden geprofessionaliseerd. Ook werd geïnvesteerd in veiligheid, kwaliteitsprocessen, arbeidsomstandigheden en milieu. We hebben een complex portfolio van producten (brandstoffen, gewasbescherming, meststoffen) en toenemende concentratie van activiteiten op grote locaties (DC's), waardoor processen nog meer werden geprofessionaliseerd. Dit alles in lijn met eisen vanuit ketenpartijen en wet- en regelgeving lokaal, regionaal en nationaal.

Afscheid voorzitter

Op 8 december 2020 trad Johan Klompe terug als voorzitter van de raad van commissarissen en ledenraad van CZAV. Hij vervulde deze rol sinds 2004 en was voorheen ook al lange tijd betrokken in bestuurlijke rollen bij CZAV en/of haar deelnemingen. Johan heeft een zeer belangrijke bijdrage geleverd in de ontwikkeling van CZAV van regionale speler naar een speler in Nederland en België. Zijn buitengewoon pragmatische werkwijze, enorme kennis en ervaring op gebied van besturen van coöperaties en vooral zijn vermogen om heldere en eenduidige besluitvorming mede tot stand te brengen zijn van grote betekenis geweest voor CZAV. Zijn nadrukkelijke mening en de wijze waarop hij waakte over de rol van de coöperatie, van en voor boeren, waren kenmerkend. Heel veel dank hiervoor!

Digitale jaarvergadering

In oktober is reeds besloten om de algemene ledenvergadering in februari 2021 niet fysiek te laten plaatsvinden. Ook hier hadden we nadrukkelijk willen stilstaan bij het afscheid van Johan Klompe. Zeer spijtig, omdat deze jaarvergadering vooral

ook het karakter heeft van een ontmoetingsplaats van en met leden, iets wat we allen in onze samenleving op dit moment zo missen!

Er zal een digitale jaarvergadering worden georganiseerd. U zult hier separaat bericht over ontvangen. Vanuit de RvC werd Dik Kruijthoff benoemd tot voorzitter. Hij is reeds enkele jaren lid van de raad van commissarissen en heeft ruime ervaring opgedaan in zowel het bedrijfsleven als vennoot in een groot landbouwbedrijf in de Hoeksche Waard. De opvolger van Johan Klompe als lid van de RvC is Wilco Verhage. Hij is akkerbouwer en veehouder in Koudekerke en heeft ruime ervaring in diverse bestuurlijke organen.

Ik wens u allen een goede gezondheid toe en hoop dat we elkaar snel weer als leden en medewerkers van de coöperatie mogen ontmoeten op de manieren die zo passend zijn bij onze coöperatie. Voedsel produceren en voortbrengen is ons gezamenlijke vak en passie en daar praten we graag over met elkaar!

Antoon van Vugt
Algemeen directeur/bestuurder CZAV U.A.

ICM: de route voorwaarts

ONZE MISSIE

CZAV is voor haar leden een zeer betrokken aan- en verkoopvereniging in het zuiden en westen van Nederland. CZAV stelt haar leden in staat om hun ambities waar te maken, door een meerwaarde te leveren voor hun bedrijfsrendement.

Dit bereiken we door:

a. het leveren van de best mogelijke advisering, producten en diensten in een optimale prijs-kwaliteitverhouding
b. het leveren van continuïteit in advisering, producten en diensten
c. nauw betrokken te zijn bij de bedrijven en de leden
d. het deelnemen in bedrijven die ten dienste staan aan CZAV

CZAV heeft deskundige en betrokken medewerkers in dienst, die op duurzame wijze zorgen voor een optimaal rendement bij de leden en een financieel gezond CZAV.

CZAV is a cooperative in the southern and western parts of the Netherlands strongly committed to its members, the farmers. CZAV enables its members to realize their ambitions, providing an added value on the output of their farms.

This is achieved by:

a. giving the best advice possible as well as providing goods and services in an optimal quality ratio
b. ensuring continuation in recommendations, as well as providing goods and services
c. being strongly involved in the members' farms
d. participation in companies contributing to the objectives

CZAV employs dedicated professionals, aiming for the highest output of the members and a financially healthy CZAV in a sustainable manner.

Altijd aandacht voor risico's

RISICOMANAGEMENT

In lijn met de coöperatieve doelstellingen kent CZAV een lage risicobereidheid. Een continu veranderende wereld dwingt ons wel om keuzes te maken.

Coronacrisis

Het kalenderjaar 2020 zal in de boeken gaan als het jaar van COVID-19. Vanzelfsprekend heeft dit ook impact op CZAV en is beschikbaarheid het sleutelwoord. Door te werken met duidelijke protocollen en zo veel mogelijk vanuit huis te werken, kon een veilige werkplek voor de medewerkers gecreëerd worden. De beschikbaarheid van producten wordt beheerst door onze inkopen te verspreiden over diverse leveranciers en zodoende zijn de risico's hier beperkt. Tot slot is er aandacht voor de beschikbaarheid van voldoende liquide middelen bij en kredietwaardigheid van onze telers. Tot op heden zijn hier nog geen sterk toenemende risico's, maar zien we wel dat de impact op individueel niveau fors kan zijn en dat dit scherp gevolgd moet blijven worden.

Markt & risico's

Daarnaast zien we ook vanuit de politiek, regelgeving en de markt diverse ontwikkelingen die ieder op zijn eigen manier nieuwe uitdagingen met zich meebrengen. De politieke besluitvorming over onze markten verloopt wispelturig en maakt het bepalen van strategie lastig. We houden daarom onze platte organisatie flexibel en gereed om tijdig en snel in te kunnen spelen op veranderingen. Ondertussen blijven we actief de discussie over onze strategie voeren. Eén van de pijlers die ons hier bij ondersteunt is Cebeco Granen BV, waar we sinds augustus in dit boekjaar een 100% belang in hebben verkregen. Door het benutten van deze mogelijkheid blijven we streven naar een maximaal toegevoegde waarde voor onze leden.

Logistiek

CZAV blijft onverminderd staan voor een maximale leverzekerheid en betrouwbaarheid voor onze leden op logistiek vlak. De risico's op incourante voorraden en contractposities worden geminimaliseerd door een actieve voorraadbewaking vanuit onze distributiecentra. Echter, waar het leverzekerheid naar onze telers betreft nemen we bewust wat hogere risico's. Als coöperatie dienen we voldoende voorraden te hebben, ook op momenten dat de risico's op prijsfluctuaties hoger zijn. De solide financiële positie van CZAV maakt dit mogelijk.

Granenpool

De granenpool is een belangrijk en sterk onderdeel van CZAV. Door te streven naar een maximale poolprijs, gecombineerd met een goede voorschotprijs, nemen we een operationeel risico ten gunste van onze leden en klanten. We beheersen deze risico's door een actieve monitoring van de ontwikkelingen, een gespreide verkoop over het jaar en een begrenzing van onze openstaande contractposities.

Kredietrisico

Zeker in de huidige onzekere tijden probeert CZAV maatwerk te leveren waar mogelijk en realistisch binnen ons debiteurenbeheer. Doordat wij onze leden en klanten zo kunnen bedienen, is er slechts in zeer beperkte mate sprake van oninbare posten. Desalniettemin blijven we een actief beleid voeren om de positie van onze diverse partners te monitoren om de risico's zo ver mogelijk te beperken.

Veiligheid en milieu

Veilig werken hebben we bij CZAV hoog in het vaandel staan. Dit jaar, in het bijzonder, in onze omgang met COVID-19, maar ook met alle producten waarmee gewerkt wordt. Dit boekjaar zijn we zeer actief geweest om bestaande protocollen verder te verscherpen en te optimaliseren. Door het centraliseren van onze activiteiten, verminderen de locaties waar we met gevaarlijke stoffen werken, maar wordt de concentratie hoger. Door middel van certificeringen en scherpe controles blijven we werken aan een minimaal risicoprofiel.

Aansprakelijkheidsrisico's

Overschrijdingen van de toegestane residuwaarden in oogstproducten is een terugkerend risico op zowel financieel als operationeel vlak met verstrekkende gevolgen. Door de steeds strenger wordende normen nemen de risico's op claims en recalls navenant toe. Om de risico's zo ver mogelijk te beperken, blijven we actief monitoren en zijn onze procedures aangescherpt. In samenspraak met onze adviseurs blijven we sturen op procesoptimalisatie en een passende verzekeringsdekking. Daarnaast blijven we ijveren voor werkbare normen en regels op dit gebied.

Financieel, solide coöperatie

FINANCIËN

Het boekjaar 2019 - 2020 wordt afgesloten met een resultaat van € 2,3 miljoen. Dit is beduidend lager dan het resultaat uit het vorige jaar van € 24,2 miljoen, het jaar waarin de verkoop van Agrimarkt BV in de jaarrekening is verwerkt. Het resultaat voor belastingen, dus van de eigen geconsolideerde activiteiten is met € 1,9 miljoen op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar.

De liquiditeit van CZAV is in het afgelopen jaar sterk verbeterd met een kasstroom van € 41,2 miljoen positief. Dit werd veroorzaakt door de financiële afwikkeling van de verkoop van Agrimarkt BV en door een verlaging van het werkkapitaal, in het bijzonder door een daling van de voorraden.

De aard van de activiteiten van CZAV brengt met zich mee dat het werkkapitaal van jaar tot jaar sterk kan fluctueren. De solvabiliteit bedraagt 54% (vorig jaar 53%) waarbij al rekening is gehouden met de uitkering van vermogen aan de leden in de komende drie jaar van € 5 miljoen.

De investeringen over het afgelopen boekjaar bedroegen in totaal € 6,5 miljoen. De grootste investering was de realisatie van een nieuwe graanloods in Dinteloord. Voor het komende jaar verwachten we een lager investeringsniveau dan het huidige boekjaar.

We voorzien, naast vervangingsinvesteringen, een snelle groei van het aantal laadpalen dat AgriSnellaad BV in gebruik zal nemen. Tevens zal de verplaatsing van de AgriSneltanklocatie in Zierikzee onderdeel zijn van de investeringen.

Voor het komend jaar zullen we nog te maken hebben met de onzekerheden die de coronacrisis met zich meebrengt. Door onze sterke financiële positie kunnen we ons coöperatieve beleid met kracht voortzetten en zijn we sterk in staat om met kracht de uitdagingen in de toekomst tegemoet te gaan.

INVESTERINGEN

In de afgelopen vijf jaar hebben wij onze logistiek sterk aangepast door lokale vestigingen te sluiten voor afgifte van product en open te houden voor graanontvangst. Dit ging gepaard met investeringen in centrale opslag en intensievere levering op het boerenerf. Hiermee hebben we € 1 miljoen per jaar bespaard, een kostprijsverlaging die is verdisconteerd in ons prijsbeleid.

Betrokken medewerkers

ONDERNEMINGSRAAD

De directie betrekt de vertegenwoordigers* van de medewerkers intensief bij het beleid van de organisatie. Het overleg is open en constructief en draagt zo bij aan een grote betrokkenheid van medewerkers. Dit past binnen de cultuur van de organisatie. De directie hecht hier veel waarde aan en is daarom trots op de positieve samenwerking met de ondernemingsraad.

Eens in de drie jaar worden verkiezingen gehouden. In maart 2019 werd de verkiezing voor de huidige ondernemingsraad gekozen. Door het vertrek van een medewerker werd de plaats voor de chauffeurs weer opengesteld en hebben we Jan Blommerde begin 2020 welkom mogen heten in de ondernemingsraad.

Overleg

Dit jaar heeft de ondernemingsraad zes keer vergaderd met de directie. Dit werd vanwege COVID-19 voornamelijk digitaal gedaan. In dit overleg worden actuele zaken en behaalde resultaten besproken en komen toekomstige ontwikkelingen aan de orde.

Gezond en veilig werken

De ondernemingsraad werkt nauw samen met de afdeling Veiligheid, Kwaliteitsmanagement, Arbeidsomstandigheden en Milieu (V-KAM) binnen CZAV. Dit om het gezond en veilig werken voor de medewerkers te borgen. De voorzitter van de ondernemingsraad was aanwezig tijdens de inspectie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) op onze BRZO-locatie in Dinteloord. Als ondernemingsraad zijn we graag betrokken bij zaken die spelen op alle CZAV-locaties.

Aandacht voor medewerkers

Vanuit de ondernemingsraad is er veel aandacht voor de personele organisatie. Daarom werd de ideeënbus voor het personeel geïntroduceerd. Op het hoofdkantoor in Wemeldinge en op elk distributiecentrum hangt een ideeënbus. Medewerkers kunnen hun voorstellen en ideeën anoniem achterlaten. De bus wordt voor elke vergadering geïnventariseerd en bespreekbaar gemaakt met de directie tijdens het overleg.

Adviesaanvraag

De ondernemingsraad is niet alleen vertegenwoordiger voor de werknemers, ze geeft ook advies aan de directie. Afgelopen boekjaar heeft de directie het advies gevraagd aan de ondernemingsraad in het kader van de overname van Cebeco Granen. Agrifirm heeft haar belang van 50% in Cebeco Granen aan CZAV verkocht. Hiermee is CZAV 100% eigenaar van Cebeco Granen geworden. De transactie is ter goedkeuring voorgelegd aan de ACM en de ondernemingsraad van CZAV.

* *CZAV heeft een eigen ondernemingsraad. Vanwege de personeelsomvang hebben Agriant B.V., Cebeco Granen B.V. en Agrea B.V. geen ondernemingsraad.*

Per einde boekjaar 2019 / 2020 hebben de volgende medewerkers zitting in de ondernemingsraad van CZAV:

- de heer A.A. de Visser / voorzitter
- de heer S.A. de Ruijter / vicevoorzitter
- mevrouw K. de Nijs-Weezepoel / secretaris
- de heer J.A.C.C. Blommerde
- de heer J.N.L. van Aert
- de heer T.C.H. van Driessen
- de heer B. van Westen

Samenwerken zit in onze genen

PERSONEEL

CZAV levert een professioneel advies en kwalitatief hoogstaande producten voor de teelt van gewassen en de voeding van dieren. Dit combineert zij met een efficiënte logistieke organisatie gericht op bezorging, opslag en bewaring van producten. Daarnaast is er veel aandacht voor de afzet van granen, zaden en peulvruchten en de ontwikkeling van innovatieve en duurzame producten en concepten die telers helpen de best mogelijke resultaten te behalen.

Met de werkvelden commercie en advies, logistiek en administratie is CZAV een interessante werkgever voor de toekomst. Nieuwe instroom van medewerkers zal naar de toekomst beperkt zijn tot vervangingsvacatures. Door de centralisatie van de distributie naar het distributiecentrum Dinteloord en de concentratie van de grote graanopslag in Axel, Wemeldinge en Dinteloord zal de vaste bezetting op de vestigingen de komende jaren nog dalen. Per einde boekjaar stonden er twee vervangingsvacatures open die inmiddels ingevuld zijn.

Inzet

De vaste arbeidsbezetting is in het voorbije boekjaar gestegen ten opzichte van vorig jaar en is uitgekomen op 140,3 fte exclusief de deelnemingen. In de stijging zijn ook de medewerkers opgenomen die rechtstreeks in dienst zijn gekomen en vorig jaar als inleenkracht bij CZAV het jaarrond werkzaam waren.

Voor het GBM-seizoen, de graanoogst en het zaaizaadbedrijf doen we een beroep op inleenkrachten die een bijdrage leveren aan de extra werkzaamheden in de afgebakende periode waarin deze activiteiten spelen.

Opleiding en persoonlijke ontwikkeling

Kennis en vaardigheden van medewerkers zijn voor CZAV en dochterondernemingen een belangrijke pijler als het gaat om een goede, efficiënte en klantgerichte dienstverlening. Om de uitdagingen aan te kunnen gaan, investeren we in de opleiding en ontwikkeling van de bestaande medewerkers op het vlak van teelten, teeltmethode, toepassing van producten, bodem en bemesting, logistieke en administratieve processen. Daar waar mogelijk, zoeken we hierbij de samenwerking met regionale opleidingsinstituten. Ook bieden wij onze medewerkers de mogelijkheid zich breder te ontwikkelen via een persoonlijk opleidingsbudget.

Stage en afstuderen

Via bedrijfsstages bieden wij jaarlijks een aantal mbo- en hbo-studenten actief de ruimte om de mogelijkheden voor een toekomstige baan bij CZAV of een dochteronderneming te ondervinden. Met een stageplaats voor korte of langere tijd krijgen zij de kans om leeropdrachten in de praktijk toe te passen en werkervaring op te doen. Voor hbo-studenten is er ook ruimte voor een afstudeeronderzoek of -stage als dit past binnen de organisatie.

Veilig en gezond

CZAV en dochterondernemingen streven naar een gezonde en veilige werkplek en werkprocessen voor alle medewerkers, zowel in technische voorzieningen als in de manier waarop medewerkers hun werkzaamheden uitvoeren. We zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgever en werknemer, waarbij wij als organisatie de juiste randvoorwaarden creëren en de medewerker deze dagelijks in het werk toepast. Hierbij blijft de leidraad preventief en proactief handelen. Dit is begin maart ook de lijn geweest waarop wij met de beheersing van het coronavirus zijn omgegaan.

Verzuimbeleid

Samen met onze arbodienst monitoren we verzuimgevallen intensief en hanteren we een actief verzuimbeleid. Zodra het kan, betrekken we de medewerker weer bij de werkprocessen in het bedrijf en de organisatie. Hiermee benutten we de mogelijkheden van de medewerker op dat moment. Als in de periode van verzuim blijkt dat de belastbaarheid structureel anders komt te liggen en hervatten in het eigen werk niet mogelijk is, dan passen we het doel aan naar ander werk binnen of buiten de organisatie. Er doen zich echter ook casussen voor waar de oorzaak van arbeidsongeschiktheid in de persoon gelegen zijn en waarvoor medisch gezien in sommige situaties geen of nog geen gerichte behandeling beschikbaar is.

Het verzuim bij CZAV door arbeidsongeschiktheid was in het afgelopen boekjaar 3,3% en daarmee bijna 1% hoger dan vorig jaar. Deze toename zit volledig in het verzuim langer dan 6 weken.

JUBILEA

De heer C. van der Werf was 40 jaar in dienst bij CZAV afgelopen boekjaar.

Mevrouw C.M. Driedijk-Vermuë was 25 jaar in dienst bij CZAV afgelopen boekjaar.

Aan deze jubilea besteedde de organisatie in het boekjaar op passende wijze aandacht.

FTE IN DIENST

Aantal fte in dienst tijdens boekjaar

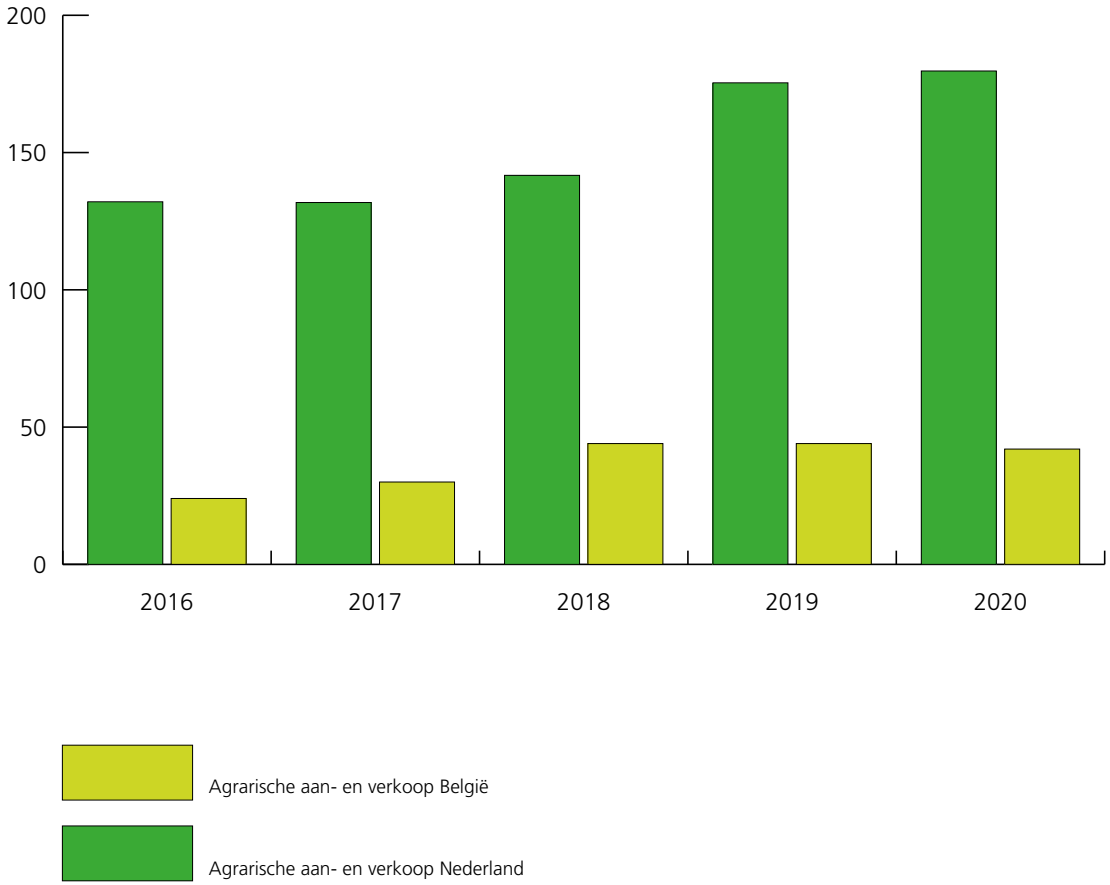

VERZUIM CZAV

Percentage kort verzuim (tot en met 7 dagen)

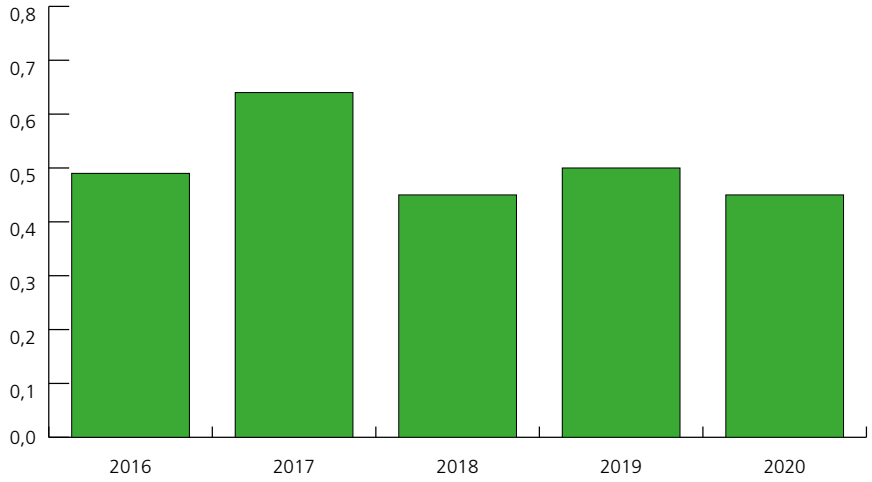

Percentage lang verzuim (langer dan 8 dagen)

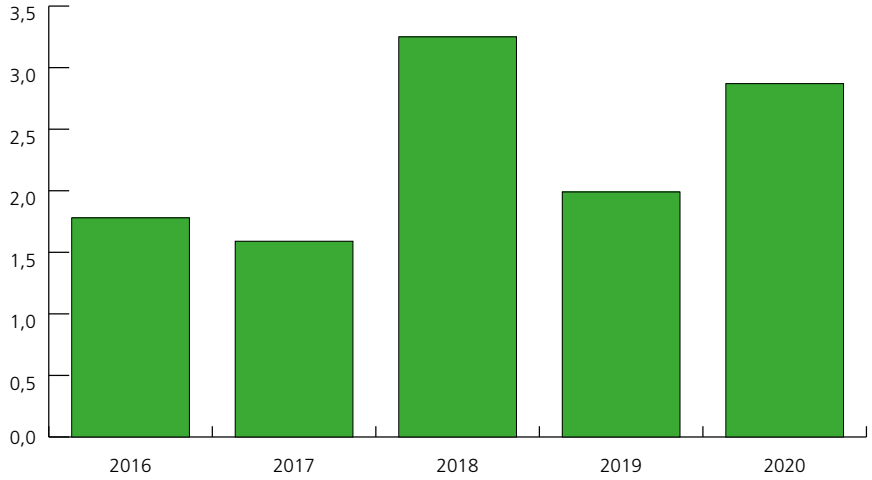

Aardappelbewaring wordt een uitdaging

Afgelopen teeltseizoen kregen we te maken met weersextremen. Het was lange tijd nat in het voorjaar, daardoor werd er laat gezaaid en gepoot. Daarna veranderden de omstandigheden en werd het droog. Onregelmatigheden in de opkomst van bieten, aardappelen en granen waren kenmerkend voor het voorjaar. Ook daarna hadden de gewassen te lijden onder de droge en warme zomer. Op veel plekken, waar dat toeliet, werd er begerend. Het belang van zoetwater werd andermaal duidelijk.

Graan

De graanoogst startte vroeg met wintergerst, waarvan de eerste partijen in juli werden gedorst en ontvangen. Gemiddeld genomen zaten de wintertarweopbrengsten rond het meerjarig gemiddelde, met veel spreiding in én tussen de diverse percelen. De oogstomstandigheden waren goed met een vlotte oogst als gevolg, met heel lage vochtgehaltes. Mede door de uitzaai van het overgrote deel aan kwaliteitsrassen was de kwaliteit van de tarwe prima en is afzet naar alle segmenten in de markt mogelijk. De zomergranen leverden uiteindelijk een goede kwaliteit, echter de opbrengsten liepen, door het reeds geschetste weersverloop, zeer uiteen. Uitzonderlijk is dat een klein deel van de gezaaide percelen zomergranen als veevoeder is ingekuild of als groenbemester is ondergewerkt.

De poolprijs die over oogst 2019 uitbetaald is, is een goede weerspiegeling van het marktverloop. Het niveau is echter te laag voor een kostendekkende teelt. De opbrengst 2019 was ruim boven het gemiddelde wat het saldo positief ondersteunt. Opvallend was het grote positieve verschil in uitbetaling van de CZAV-pool ten opzichte van andere pools in de markt. Het afzetsysteem van CZAV blijkt voor veel telers een goed alternatief voor handelen op dagprijs. Graan is een wereldwijde commodity en gevoelig voor speculaties en geopolitieke verhoudingen die onvoorspelbaar zijn.

AKKERBOUW

GRAAN, AARDAPPELEN, UIEN EN CICHOREI

Aardappelen

Ook dit seizoen moest er weer veel beregend worden om de aardappelen groeiende te houden. Door de droge en warme zomer zijn de opbrengsten wel wat gedrukt. Daarentegen hebben de aardappelen door het relatief late pootmoment de droogte doorstaan en zijn ze aan het eind van het seizoen in groei nog wat gecompenseerd. Belangrijk dit jaar was de toepassing van de kiemremmer Royal MH60 en het slagen van deze teeltmaatregel, omdat de kiemremmer Chloor-IPC met ingang van dit seizoen niet meer is toegelaten. Aan het begin van de oogstperiode was het te droog om te rooien, daarom werd er hier en daar weer beregend. Daarna is er flink wat regen gevallen, waardoor de oogst in het zuidwesten vertraging heeft opgelopen. De loofvernietiging is dit jaar zonder de standaard Reglone uitgevoerd omdat deze niet langer was toegelaten. Door het oogstverloop is het loof goed afgestorven, lieten de knollen goed los, waren ze velvast en door de natte grond lijkt daarmee rooibeschadiging minimaal. Daarnaast werd de impact van de coronacrisis erg duidelijk in de aardappelen. De volledige fritesmarkt stortte in, met een grote prijsval als gevolg. Door alle maatregelen waar ook de horeca door getroffen is, lijkt een langere herstelperiode nodig en dat baart ons zorgen.

Door het wegvallen van Chloor-IPC veranderde het bewaarregime. Onze CZAV-adviseurs hebben heel intensief bewaarcellen gevolgd, waar alle toegelaten en nieuwe middelen op vrijstelling beproefd zijn. De ervaring en kennis hebben we in huis en daar informeren we onze klanten over. We keken naar verschillende nieuwe middelen, in combinatie met de verschillende rassen, partijcondities en bewaarcelkenmerken. Alle ogen waren gericht op 1,4SIGHT, maar dit bleek onvoldoende beschikbaar te zijn op Europees niveau als gevolg van toelating in meerdere Europese landen. De markt bestaat inmiddels uit meerdere middelen, in voldoende mate, die tevens vergelijkbaar goede resultaten hebben laten zien.

Uien

Ondanks de droge omstandigheden en late zaai, zijn er kwalitatief goede uien geteeld in het zuidwesten. De opbrengsten liepen uiteen; een beperkt aantal percelen is uitgereden en met een alternatief ingezaaid. Waar niet beregend kon worden, zijn de opbrengsten onder niveau gebleven. De beheersing van trips in uien is nog steeds een uitdaging. CZAV onderzoekt dit in zaaiuien met zogeheten bankerfields. Dit zijn bloemenranden die zich in plaats van aan de rand van het veld, zich in het veld bevinden op de paden van de spuitsporen. De bankerplants trekken natuurlijke vijanden aan die onder andere trips in uien beheersen. In 2019 werd het eerste jaar van het onderzoek afgerond. Hieruit is gebleken dat de natuurlijke vijanden wel werden aangetrokken, maar nog niet voldoende verplaatsen in het gewas. Een mogelijke oplossing hiervoor is het maaien van de bankerfields op het moment dat er voldoende natuurlijke vijanden aanwezig zijn. Wat het beste tijdstip is om te maaien, zal komende jaren worden onderzocht.

Cichorei

Afgelopen zomer heeft cichorei zich goed ontwikkeld, maar heeft net als andere gewassen te lijden gehad onder de droge omstandigheden tijdens zaai en opkomst. Cichorei is een sterk en robuust gewas, dat goed weerbaar is tegen ziekten, plagen en abiotische stress als droogte. Vooraf is er zekerheid over de prijs en leveringsvoorwaarden die bekend zijn. Daarom zijn er een groep telers die dit gewas standaard in het bouwplan opneemt.

PILOTPROJECT ELEKZA

Een jaar geleden is CZAV, samen met een aantal telers, een pilotproject gestart met Elekza zaaizaad in wintertarwe van het ras Reform. Het zaaizaad van deze partij was behandeld met elektronen in plaats van met de standaard zaaizaad ontsmetting. De resultaten van het eerste jaar zijn positief. Ook komend jaar zal CZAV weer proeven uitvoeren met de behandeling van Elekza, om zo een beter beeld van de werking te krijgen over meerdere jaren heen. Deze praktijkproef wordt uitgebreid met een behandeling van het zaaigraan met biostimulanten onder de naam Cash Coat.

NATUURAKKER

CZAV startte samen met Cosun, Sensus, Aviko, HAS Hogeschool Den Bosch en akkerbouwer Eugène van den Eijnden, een uniek strokenteeltproject: Natuurakker. Op het perceel in Steenbergen wordt in zeven jaar de economische en praktische haalbaarheid van strokenteelt onderzocht. In de praktijk ontstaan ook de eerste initiatieven met strokenlandbouw. Om telers vandaag, maar ook in de toekomst van voldoende antwoorden te kunnen voorzien, is de tijd nu rijp om grootschalig kennis en ervaring op te doen én dit te delen.

Brede kennis bij CropSolutions

Hoge opbrengsten van goede kwaliteit halen is een grote opgave geworden. Ook doordat milieueisen steeds worden aangescherpt. De consument en de afzet zijn kritisch op de kwaliteit van het product en op een verantwoorde manier van telen. Gewassen moeten extremere weersomstandigheden het hoofd bieden. De bodem moet gezond blijven, terwijl er een groot beroep wordt gedaan op de mineraalhuishouding, structuur en biodiversiteit. Ondertussen wordt de speelruimte om meststoffen in te zetten wel kleiner. Telers moeten dus bewust en slim te werk gaan. CZAV heeft de kennis in huis om te begeleiden in een overwogen en duurzame aanpak van de teelt.

Peulvruchten

Door de aanhoudende droogte van afgelopen zomer en de vraag tijdens de coronacrisis stonden bonen de afgelopen periode erg in de belangstelling. Dit jaar is de bruine bonenteelt bijna verdubbeld ten opzichte van afgelopen jaar. We verwachten dat deze vraag enigszins aanhoudt, want peulvruchten worden gezien als gezonde voedingsbron.

Vanaf 2021 zal HAK enkel nog PlanetProof gecertificeerde peulvruchten verwerken. HAK gaat deze inspanningen belonen met een premie voor PlanetProof geteelde peulvruchten. Met de PlanetProof eisen worden de bruine bonen aantoonbaar op een milieuvriendelijke manier geteeld, waarbij bijvoorbeeld de inzet van gewasbeschermingsmiddelen is gemaximeerd. Ook andere factoren als biodiversiteit en vruchtbare bodem worden meegewogen in deze duurzamere teeltaanpak.

Spruitkool

Het spruitkoolareaal is het afgelopen seizoen licht gestegen. Het gewas staat in goede belangstelling en wordt door een grote groep gespecialiseerde telers geteeld. Onze adviseurs kijken op verschillende manier of natuurlijke vijanden een rol kunnen spelen om plagen beheersbaarder te maken. Door deze droge

AKKERBOUW

PEULVRUCHTEN, SPRUITEN EN BOLLEN

zomer zijn ziekten en plagen goed beheersbaar gebleken en kunnen we stellen dat de spruitenplanten de warmte goed hebben doorstaan. Ook konden schimmelziektes zich minder ontwikkelen door de droge periodes. Hoewel de groei wel beïnvloed is, in lengte, door de warme zomer. Waar dat mogelijk was, is beregend om opbrengsten hoog te houden.

Bollen

Tijdens het bollenseizoen werd relatief veel beregend. Waar het tijdens het planten juist erg nat was. Daardoor werd er ook gemiddeld genomen later geplant. Het groeiseizoen verliep verder volgens plan. Over de hele lijn is het areaal stabiel gebleven. Daarentegen zakten de verkoopprijzen van tulpen gedurende de coronacrisis.

CZAV en CAV Agrotheek werken nauw samen aan de bollenteelt. Om telers zo goed mogelijk te adviseren, worden ieder jaar diverse proeven aangelegd. Dit jaar lag de focus op het mancozeb vrij telen. Vuurbestrijding in de tulpen is een zwaarwegend thema. Voorheen werden bollen ontsmet met een persschuim of via dompelen/douchen. Nu kiezen telers voor een nieuwe, betere techniek genaamd 'in flow schuimen'. Met minder middel wordt dezelfde effectiviteit behouden. Bovendien is het een schonere manier van werken, omdat er weinig toch geen restvloeistoffen overblijven. In flow schuimen is een goed voorbeeld van Integrated Crop Management. Niet alleen een forse reductie van chemie, maar ook een beter rendement voor de teler.

Naast onderzoek op het gebied van chemie en plantversterkers doen we ook onderzoek naar teeltoptimalisatie. In 2020 onderzochten we wat de bijdrage kan zijn van het strodekken van tulpen. De resultaten zijn erg bemoedigend waardoor dit in de praktijk ook wordt opgepakt. Strodekken resulteert met name in een betere vochthuishouding van de bodem en een lager percentage fusarium. Door het gebruik van Farm21 bodemvochtsensoren wordt dit goed meetbaar en kan er effectiever beregend worden.
Naast bolontsmetting worden er ook andere aspecten onderzocht om de tulpenteelt zonder mancozeb te optimaliseren. Zo worden er vooral 'groene' middelen of combinaties daarvan met elkaar vergelijken. Plantversterkers laten veelbelovende resultaten zien voor tulp en lelie. Wat voorop staat is dat er in het verleden al veel proeven zijn aangelegd en dat we daar nog steeds mee doorgaan. De samenwerking vond ook plaats met Heyboer op het gebied van rooien. Het aanleveren van netten ging via CAV Agrotheek. Door gezamenlijk kennis te ontwikkelen bouwen we samen met klanten verder aan de optimalisatie van de teelt.

Blauwmaanzaad

Afgelopen seizoen is er meer blauwmaanzaad gezaaid. Telers zoeken nog steeds naar kansrijke alternatieve gewassen, hoewel blauwmaanzaad een risicogewas is geworden. Alle partijen moeten bemonsterd worden. Daarbij zien we zeer uiteenlopende overschrijdingen van MRL's: van moderne gewasbeschermingsmiddelen en stoffen van herkomst buiten de landbouw, tot oude stoffen die al tientallen jaren niet meer worden gebruikt. Dit blijft een terugkerende zorg voor voortbestaan van blauwmaanzaad.

SAMENWERKING MEATLESS

CZAV onderzocht samen met het bedrijf Meatless of op een rendabele manier bonen lokaal geteeld kunnen worden. Het eiwit uit de bonen wordt gebruikt als grondstof voor vleesvervangers of bonenburgers. Hiermee wordt invulling gegeven aan de maatschappelijke wens van lokaal geteelde eiwitten. Peulvruchten passen goed in het zuidwestelijke bouwplan. Tevens wordt een bijdrage geleverd aan korte ketens en biodiversiteit.

FARM21: BODEMSENSOR

De bodemsensor is een apparaat waarmee je de belangrijkste informatie uit de bodem inzichtelijk maakt. De bij CropSolutions aangesloten partner CAV Agrotheek, ontwikkelde samen met Farm21 een innovatieve bodemvochtsensor. Met de sensor worden cruciale bodemgegevens verzameld en daarmee heeft de teler steeds een goed beeld van de vochthuishouding in de percelen. Alle partners binnen CropSolutions, waar CZAV onderdeel van is, hebben telers al kunnen voorzien van een Farm21 bodemsensor. Deze sensoren zijn bijvoorbeeld een goede aanvulling op de Sencrop weerpalen.

Weerbaarheid fruitbomen vergroten

FRUITTEELT

Het fruitareaal staat net als voorgaande jaren onder druk. In het werkgebied neemt het aantal fruittelers licht af, omdat het financiële plaatje een grote uitdaging blijkt te zijn. Afgelopen jaar kwamen fruittelers voor extreme weersomstandigheden te staan. Er was veel (hagel)schade, vorst, zonnebrand en ook de droogte hielp niet mee. De opbrengsten waren daarom dit seizoen bijzonder wisselend.

Telers zochten manieren om de opbrengstderving in de toekomst te voorkomen. Daarom werd er bijvoorbeeld geïnvesteerd in hagelnetten, maar ook fertigatie werd bij sommigen verder uitgebreid. Tijdens de pluk moesten fruittelers creatief omspringen met de coronamaatregelen. Met aangepaste voorzieningen en extra afstand kon de pluk toch doorgaan. De vraag naar fruit steeg, mede door de coronacrisis en lagere opbrengsten van met name appels. Ook de land- en boerderijwinkels konden profiteren van de lokale inkopen.

Dit jaar is er extra onderzoek gedaan naar plantversterkers en wat het effect daarvan is. Plantversterkers maken de fruitbomen weerbaarder tegen hittestress en zonnebrand. Ook andere manieren om de weerbaarheid te verhogen worden onderzocht. Zo houdt organische stof de vochttoestand in de bodem langer op peil. Beregenen biedt een meerwaarde in het tegenhouden van zonnebrand en hittestress. Helaas is er onvoldoende zoetwater beschikbaar voor de meeste telers in ons werkgebied. Zoetwater is een belangrijk item dat ieder jaar terugkomt. De beschikbaarheid is laag, daarom zoeken telers naar alternatieven door bijvoorbeeld bassins aan te leggen. CZAV is partner in het 'Masterplan Zoetwater Zeeland' van ZLTO. In het samenwerkingsverband wordt aan een oplossingsgericht uitvoeringsprogramma voor de zoetwaterbeschikbaarheid gewerkt.

DIGITALE DEMODAG

De fruitteelt specialisten van CZAV organiseren jaarlijks een demodag op fruitteeltbedrijf de Hoge Pad in samenwerking met de CAF. Dit jaar werden de diverse proeven digitaal toegelicht tijdens de digitale demodag. Verschillende onderwerpen kwamen terug in de proeven: schurftbeheersing, aanpak tegen perenbladvlo, alles over groeiremming en vruchtdunning en onkruidbeheersing in appels en peren. De video's zijn te zien op czav.nl/demodag.

SAMENWERKING CAF

In januari nam de Centrale Adviesdienst Fruitteelt (CAF) een derde deel van de exploitatie van Proeftuin Randwijk over. De aanleiding is om de basis van de proeftuin verder te verstevigen. Proeftuin Randwijk is een onafhankelijk centrum voor praktijkgericht kennis over de fruitteelt. Innovatie is erg belangrijk om fruittelers te voorzien van proefresultaten en nieuwe technologieën. Onze fruitteelt specialisten zijn nauw verbonden met de CAF door samen proeven aan te leggen en kennis te vergaren.

Eiwithoudende gewassen in de belangstelling

VEETEELT

Door opnieuw een droge zomer waren de ruwvoeropbrengsten minder dan normaal. Met name de tweede snede gras was van mindere kwaliteit en opbrengst. Later in het seizoen is er nog voldoende gras gewonnen waardoor de meeste veehouderijbedrijven toch voldoende wintervoorraad hebben.

Het areaal winterveldbonen neemt de laatste jaren toe. Door regelgeving in de aanvoer van eiwitgrondstoffen staat de teelt volop in de belangstelling. Vanwege een hogere sojaprijs zijn veldbonen ook economisch aantrekkelijk. Veehouders hebben positieve ervaringen met het bewaren, malen en pletten en het vervoederen. Er is dit seizoen weer extra kennis vergaard en er is meer aandacht voor rasveredeling bij diverse kwekers. Daarentegen staat sorghum nog in de kinderschoenen, maar het gewas laat veel potentie zien. Vooral op droge, lichtere gronden doet het gewas het goed. In de toekomst zal het een alternatief voor de maïsteelt zijn in gebieden waar droogte een rol speelt.

De melk- en vleesprijzen stonden afgelopen jaar onder druk vanwege de coronacrisis. De grondstofprijzen waren vanwege dezelfde reden onvoorspelbaar en volatiel. Door een ruim aanbod van voeraardappelen zijn deze op veel bedrijven vervoederd. In een licht krimpende markt is de afzet van veevoer stabiel gebleven. Mengvoer werd een fractie minder afgezet, omdat een aantal melkveebedrijven gestopt zijn. Ondanks de stoppers blijft het aantal stuks melkvee in het zuidwesten licht stijgen.

Melkveehouders waren het afgelopen seizoen verontwaardigd en ongerust over het stikstofbeleid en de aangekondigde veevoermaatregel. Als gevolg van vele acties en protesten is deze maatregel uiteindelijk niet doorgegaan. Het plan om het eiwitgehalte in het voer te verlagen bleek praktisch onuitvoerbaar en had veel invloed in het politieke debat. Het was daarbij een onzekere periode voor veel melkveehouders.

Robotmelken neemt stapsgewijs toe waardoor ook de melkproductie stijgt. Data-uitwisseling door robotisering in systemen en technieken in de stal verbetert ieder jaar. Ook apps om diergezondheid en vruchtbaarheid te volgen worden verder ontwikkeld. In de ruwvoerteelt speelt precisielandbouw een rol, waarbij opbrengstmetingen en het bepalen van de voederwaarde aan de basis staan. Ook bij de oogst van onze demovelden worden deze technieken ingezet om de verschillende rassen en proeven nog beter te kunnen beoordelen.

Ook dit seizoen hebben onze veehouderij specialisten weer een stagiaire begeleid. CZAV vindt het belangrijk om studenten een kans te geven praktijkervaring op te doen en ook in coronatijd stageplekken te kunnen bieden.

Mede door de hoge kwaliteit van de mengvoeders en goede technische resultaten bij de afnemers is de voeromzet van AgruniekRijnvallei (AR), ondanks een krimpende markt, verder toegenomen. Het productieproces bij AR is uniek door de individuele, aparte bewerking van grondstoffen. Gerst, tarwe en maïs worden bijvoorbeeld minder gemalen en meer geplet, waardoor structuur behouden blijft en de vertering geleidelijk verloopt. Dit betekent een optimale vertering, verhoogde gezondheid van het vee en een hogere levensproductie. Daarnaast worden de mengvoeders gecontroleerd door de onafhankelijke organisatie voederwaarde.nl. Daarbij hoort openheid van receptuur en samenstelling voor de afnemer. Een ander speerpunt in het Zuiver Voer-concept is garantie van voederwaarde en het uitvoeren van externe audits en controles. Ook in de vleesveehouderij groeit het marktaandeel verder mede door deelname aan de integratie Bief Select, waarvan AR een voorkeursleverancier is. Binnen dit concept worden succesvol afspraken gemaakt over voer- en vleeskwaliteit binnen de gehele keten: van voerleverancier, slachterij tot retail.

ECONOMISCH JAARRESULTAAT

In de Zeeuwse top drie van de ranglijst economisch jaarresultaat zijn dit jaar twee bedrijven geëindigd die voer afnemen van CZAV/AR. Familie Blok te Nieuwdorp staat dit jaar wederom op de eerste plaats. Op de derde plaats komt Kaasboerderij Schellach uit Middelburg. Deze hoge producties zijn alleen te behalen met gezond vee, topkwaliteit ruw- en mengvoer en optimaal management. CZAV en AR zijn trots om hieraan bij te kunnen dragen.

NEW BABYLON 3: SORGHUM

In het project New Babylon 3 wordt, in samenwerking met Dr. Walter de Milliano, gezocht naar nieuwe, innovatieve teelten. Daarom ligt de focus in de werkgroep ‘gewasdiversificatie’ op het gewas sorghum als veevoerproduct en als vruchtwisseling in de akkerbouw. Sorghum heeft minder behoefte aan stikstofbemesting dan andere ‘reguliere’ gewassen als maïs en tarwe. Daarom wordt naar verschillende manieren gezocht om sorghum in te zetten. New Babylon is een mooie combinatie tussen onderzoek en praktijk.

Ruim 700.000 ton organische mest naar telers

MESTSTOFFEN, ZAAIGOED EN GBM

De extremen in de buitenteelten lijken elk jaar een vast gegeven. Om hier beter op in te spelen heeft CZAV in samenwerking met CropSolutions dit seizoen het onderzoek naar de werking van plantversterkers (biostimulanten) en bladmeststoffen voortgezet, verdiept en uitgebreid. Ook het toedienen van sporenelementen via de bodem, fertigatie en bladtoepassingen worden op uitgebreide schaal getest en in de praktijk toegepast. Het wordt steeds duidelijker dat we een aantal toepassingen standaard in het bemestingsprogramma moeten opnemen om het beoogde resultaat, van een weerbaarder gewas tegen abiotische stressfactoren, te bereiken.

De politieke ontwikkelingen volgen we op de voet. Via Meststoffen Nederland en de Brancheorganisatie Akkerbouw wordt getracht invloed uit te oefenen op het beleid, samen met andere partijen. Onze landbouwkundigen werken hun plannen verder uit om het nadeel dat mogelijk voortkomt uit het beleid van het ministerie te verkleinen. Innovatieve meststoffen, slimme bemestingsplannen met inzet van organische en minerale meststoffen en ook bladmeststoffen, plantversterkers en bodemverbeteraars voor een gezonde bodem zijn de concepten waarmee door de klanten van CZAV succesvol gewerkt wordt.

Afgelopen voorjaar zijn de prijzen van met name stikstofhoudende meststoffen gedaald tot relatief lage prijzen deze zomer. Er werden meer aankopen gedaan in de zomer voor de inzet in het voorjaar. De prijzen van gewasbeschermingsmiddelen laten jaarlijks een stijging zien met enkele procenten. Ook zijn er middelen die soms sterk in prijs dalen. Door een goede keuze hierin te maken, kunnen algemene prijsstijgingen deels of geheel worden opgevangen. De seizoensinvloeden maken het grootste verschil in de uiteindelijke kostenpost. Door gebruik te maken van de juiste productkeuzes en een uitgekiende inkooplogistiek zijn we in staat de prijzen voor gewasbescherming te beheersen, zodat we de gemiddelde stijging van de inkoop, door onder andere inflatie, kunnen compenseren. De beschikbaarheid van middelen staat onder druk door het wegvallen van toelatingen. Dit is voor diverse teelten en het rendement een serieuze zorg. We kijken in hoeverre dit op te vangen is met andere teeltmethodes.

Door de moeilijke uitzaai van wintergranen (-5%) eind 2019 is er meer dan een dubbele hoeveelheid zomergranen verkocht. Een deel hiervan is elders in Europa aangekocht omdat de eigen productie een dergelijke grote verschuiving niet kan opvangen. Bij de maïszaden is dit jaar de ontsmetting met Mesurol, tegen vogelvraat, komen te vervallen waardoor het risico bij opkomst is toegenomen. Door een goede voorlichting en ruim rassenpakket hebben we het marktaandeel weer kunnen uitbreiden. Het areaal uien is vooral in Oost-Nederland gegroeid en in ons werkgebied licht gedaald, deze verschuiving zien we terug in de verkopen van uienzaad.

De geïntegreerde aanpak Integrated Crop Management (ICM) is een belangrijke term binnen de advisering van CZAV. Een onderdeel van ICM is het bewuster inzetten van gewasbeschermingsmiddelen in het teeltsysteem. We zijn ver met het introduceren van geïntegreerde teeltconcepten, waarbij de combinatie van bouwplan, uitgangsmateriaal, bemesting en beheersing optimaal wordt besproken en ingezet. Uiteraard is het teeltrendement leidend en daarmee vaak bepalend en een uitdaging voor de mogelijkheden. We lopen voorop met kennis en producten op het gebied van bodemverbeteraars en plantversterkers. De industrie stelt zich nu ook ten doel reststromen uit de maatschappij en landbouw (organische mest) als grondstof voor hoogwaardige nutriëntenbron op te nemen. CZAV neemt goede kennis van deze producten en verwerkt ze in de bemestingsconcepten voor de praktijk. Uiteraard wordt ook gekeken hoe deze nieuwe producten passen binnen de verschillende certificeringen. Samen met producenten en telers doen we ervaring op en bouwen we de kennis verder uit. Ook verwerkers zijn of worden betrokken bij deze innovaties om samen de voedselveiligheid blijvend te waarborgen.

ICM

Een goede plantgezondheid is een cruciaal onderdeel van Integrated Crop Management. Hiervoor heeft een teler zeer specifieke kennis nodig. Die kennis kan gevat worden in het herkennen en inzetten van natuurlijke vijanden, signaleren van (gebreks-)ziekten en plagen en door te weten welke teelttechnieken nodig zijn voor een optimale groei.

TOOLBOX EMISSIEBEPERKING

Met de Toolboxkaarten, de erfemissiescan en perceelsemissiescan biedt het ToolboxTeam een volledig pakket om telers te voorzien van praktische informatie en voorbeelden. Zo kan het risico op erfemissie steeds beter beheersbaar worden. Dat is een belangrijke stap naar het verkleinen van emissies. De deskundigen achter de Erfemissiecoach staan klaar om alle vragen te beantwoorden over erfemissie of perceelafspoeling.

Moderne, nieuwe graanloods Dinteloord

LOGISTIEK

In alle sectoren zien we dat digitalisering doorzet. Ook CZAV zet in op digitale dienstverlening. Zo werd het Warehouse Management Systeem (WMS) geïntroduceerd. Daarmee kan het niveau van de diverse gevaarlijke stoffen bewaakt worden en worden de voorraadniveaus bijgehouden. Met dit systeem is op elk moment bekend welk product, op welke plaats staat. Orders worden met een handscanner verzameld. Voor onze medewerkers was dit een grote verandering.

Ook zijn bestellingen die via de bestelmodules binnenkomen direct voorzien van de juiste relatie- en productgegevens en kunnen veelal direct ingelezen worden in ons bestel- en bezorgsysteem. Inmiddels is het handmatig invoeren van orders hiermee met 20 procent afgenomen. Het voordeel van de CZAV-app voor de teler is dat op elke plek en op elk moment een bestelling geplaatst kan worden. Vervolgens wordt vanuit het systeem direct een bevestigingsmail verzonden.

Met meer bestellingen op de teller, kunnen we zeggen dat het bestellen via de CZAV-app en de bestelmodule op Mijn CZAV een gewaardeerde en goed gebruikte aanvulling is op de bestelmogelijkheden bij CZAV.

BESTELLEN VIA CZAV-APP

Sinds de introductie van de CZAV-app in het voorjaar van 2018 is de toepassing daarvan als zeer succesvol te omschrijven. Daarnaast komen de voorkoopbestellingen GBM via het programma Check ook digitaal in onze systemen. Ruim 50% van de bestellingen komen inmiddels op digitale wijze bij de afdeling Planning & Distributie binnen. Dit leidt tot minder foutkans en een snellere verwerking. CZAV zal blijvend inzetten op digitale mogelijkheden.

GRAANLOODS DINTELOORD

De bouw van de nieuwe graanloods met droger in Dinteloord werd volgens planning gerealiseerd. De nieuwe loods kon in de oogst van 2020 volledig benut worden. Met deze investering wordt verdere efficiëntie bereikt. De loods is onderdeel van de opwaarderings- en herinrichtingsplannen van de vestiging Dinteloord. Hierdoor kunnen we de servicegerichte logistiek, die we eerder aan onze leden en klanten geïntroduceerd hebben, voor de komende decennia maximaal waarborgen.

Kennisuitwisseling tussen de deelnemingen

AGRIANT

Na de start in 2018 was dit het tweede boekjaar van Agriant. Net als vorig groeiseizoen hebben de telers van Agriant dit jaar te maken gehad met extreme weersomstandigheden. De nachtvorst in het voorjaar en de droge en vooral hete zomer hebben hun sporen achtergelaten. De gevolgen van de weersomstandigheden leidden tot diverse uitdagingen in de advisering. De gevolgen van de extreme weersomstandigheden zijn terug te zien in de opbrengsten. Ondanks de weersomstandigheden heeft Agriant een hogere omzet dan vorig seizoen weten te behalen door acquisitie en een nauwere samenwerking met bestaande telers.

Agriant wordt door telers erg gewaardeerd om de goede advisering en het hoge kennisniveau van de buitendienst. De buitendienst adviseert over bodem en bemesting, groenbemesters, zaden en rassenkeuze, gewasbescherming, plantversterkers en biostimulanten. De actuele kennis werd dankzij de kennisuitwisseling onder de vlag CropSolutions vergaard. Door het gezamenlijk aanleggen van proeven en het overleg binnen de gewasgroepen blijft de Agriant adviseurs op de hoogte van de actualiteiten die in de diverse sectoren spelen. Ook de goede en flexibele, logistieke service wordt door klanten hoog aangeschreven.

Agriant heeft ook de gevolgen van de coronacrisis ondervonden. Er konden geen telersbijeenkomsten georganiseerd worden om de proef- en demovelden te bezoeken. Dit seizoen heeft Agriant onder andere een zaaiuiendemo en een CropSolutions herbicidenproef in suikerbieten aangelegd.

VERNIEUWDE WEBSITE

Afgelopen jaar introduceerde Agriant een vernieuwde website. Op de vernieuwde website zijn actualiteiten, nieuwsbrieven, rassenadviezen en aanvullende productinformatie te vinden.

Naast de vernieuwde website, is dit jaar ook het klantenportaal Mijn Agriant actief geworden voor telers. In Mijn Agriant kunnen telers informatie vinden over lopende orders en facturen. Daarnaast zijn er diverse rapportages op te vragen, waaronder afgenomen product per jaar en de MINAS-rapportage.

ZAAIUIENDEMO

De teelt van zaaiuien verschuift steeds meer naar het werkgebied van Agriant. Om telers te voorzien van informatie die relevant is voor de grondsoort in het werkgebied, heeft Agriant dit jaar een zaaiuienproef- en demoveld aangelegd.

AGREA

VELDWERK!

Sinds het voorjaar maken de adviseurs van Agrea filmpjes vanuit het veld, waarbij ze onder de toepasselijke titel Veldwerk! online actualiteiten en tips binnen hun vakgebied delen. Deze vlogs zijn te bekijken via agrea.nl/veldwerk.

VAN FOLIE NAAR GRANULAAT

Agrea streeft naar een duurzaam hergebruik van reststromen. Door de exclusieve samenwerking met een Nederlandse verwerker is Agrea in staat oude PE landbouwfolie (met en zonder zand) bij klanten in te nemen en tegen een zeer interessant tarief te laten verwerken tot een hoogwaardig granulaat. Dit wordt vervolgens onder andere weer gebruikt bij de productie van nieuwe folie.

Het groeiseizoen van 2020 begon met de zonnigste lente ooit gemeten. Daarnaast was het vanaf half maart tot eind april ook nog eens extreem droog met slechts 3-8 mm neerslag. Gelukkig had het daarvoor - van februari tot half maart - meer dan 200 mm geregend waardoor de lente uiteindelijk niet een droogterecord vestigde. Door het droge voorjaar vorderden de veldwerkzaamheden gestaag en moest er zelfs al vroeg worden beregend voor een goede opkomst.

De onkruidbeheersing in veel teelten verliep vervolgens moeizaam door de aanhoudende droogte. Juni was in eerste instantie droog met later plaatselijk flinke onweersbuien met her en der wateroverlast als gevolg. Door deze lokale regenbuien ontstonden er grote verschillen in neerslagtekort binnen het werkgebied van Agrea. Na een wat een sombere en koelere julimaand volgde een recordwarme augustus met een hittegolf die bijna drie weken aanhield. Beregeningsinstallaties draaiden overuren, maar konden gewasschade niet voorkomen. Na een lange, droge en warme nazomer volgde in september uiteindelijk de weersomslag naar koel en wisselvalliger weer.

Inmiddels is dit nu dus de derde droge en warme zomer op rij. Gewasgezondheid en gewasweerbaarheid spelen in tijden van extreem weer een grote rol. Agrea heeft daar dit jaar op ingespeeld door een speciale biostimulantencampagne te lanceren. Door middel van nieuwe folders, een online campagne en diverse mailings werden klanten over de mogelijkheden geïnformeerd. Met groot succes!

Naast een goed advies en bewezen producten wil Agrea haar klanten ook graag voorzien van nieuwe kennis. Daarom worden er lokaal, samen met CropSolutions, proeven aangelegd bij de WUR Open Teelten op de Vredepeel (= zand) en in Wijnandsrade (= löss). Naast het jaarlijkse rassenonderzoek wintergranen loopt er ook een onderzoek naar het effect van biostimulanten op de opbrengst van aardappelen onder droge omstandigheden.

LUC PAUWELS

2020 leek het jaar te worden waarin de landbouwer en zijn adviseur op zoek gaan naar een innovatief antwoord op een verminderd gebruik van kunstmeststoffen en op het intrekken van de erkenning van een aantal ingeburgerde gewasbeschermingsmiddelen. De middelen voor aardappelbewaring en het gebruik van Mesurol als ontsmettingsmiddel voor maïszaden zijn de meest gekende voorbeelden.

In mei 2019 werd, eerder onverwacht, het Mestactieplan (MAP 6) goedgekeurd voor Vlaanderen. Vlaanderen legde nog strengere regels op aan de landbouw, waardoor er nog minder nitraten en fosfaten in het water konden terechtkomen. MAP 6 kan in sommige gebieden leiden tot lagere teeltopbrengsten. Als adviseur zijn wij echter al jaren bezig met het zoeken naar innovatieve oplossingen en dit binnen het samenwerkingsverband CZAV en Demeterra. Er is een gamma aan producten beschikbaar dat een antwoord kan bieden op de strenge normen waar onze klanten mee gecontroleerd worden. Voorbeelden daarvan zijn: biostimulanten, bladmeststoffen, traagwerkende meststoffen, et cetera.

Ook de komende jaren zullen een aantal veelgebruikte actieve stoffen verboden worden. Een bekend voorbeeld is mancozeb: een fungicidemiddel in de aardappelteelt. Samen met onze toeleveranciers blijven we zoeken naar innovatieve producten zodat onze klanten hun teeltopbrengsten kunnen blijven optimaliseren.

Luc Pauwels NV heeft zich tevens verdiept in het foggen en biedt diverse bewaartechnieken aan in fruit en aardappelen. Het snel en voortdurend schakelen in ons adviesbeleid kan enkel door een flexibel verkoopteam dat openstaat voor innovatie en op zoek gaat naar antwoorden.

VERLOOP TIJDENS COVID-19

België ging in lockdown en de grenzen werden gesloten. Als bedrijf in een essentiële sector bleven we open. In een sneltempo organiseerden we op een COVID-veilige manier het landbouwseizoen. Ook hier legden onze medewerkers een bijzonder grote flexibiliteit aan de dag. Het ziekteverzuim was zeer laag en wij slaagden erin om alle depots open te houden voor afhaal. Luc Pauwels NV haalde in afgelopen boekjaar een omzet van € 50,3 miljoen euro.

OMZET IN € X MILJOEN

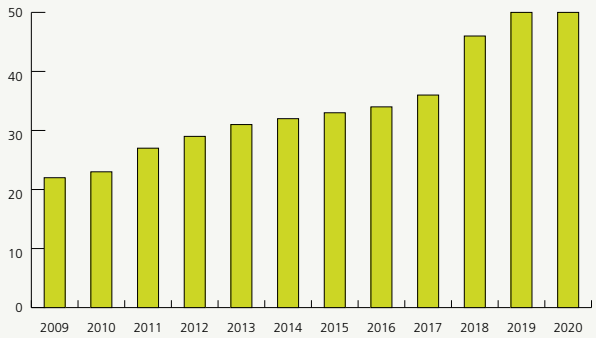

Cebeco Granen belangrijke aanwinst voor CZAV-pool

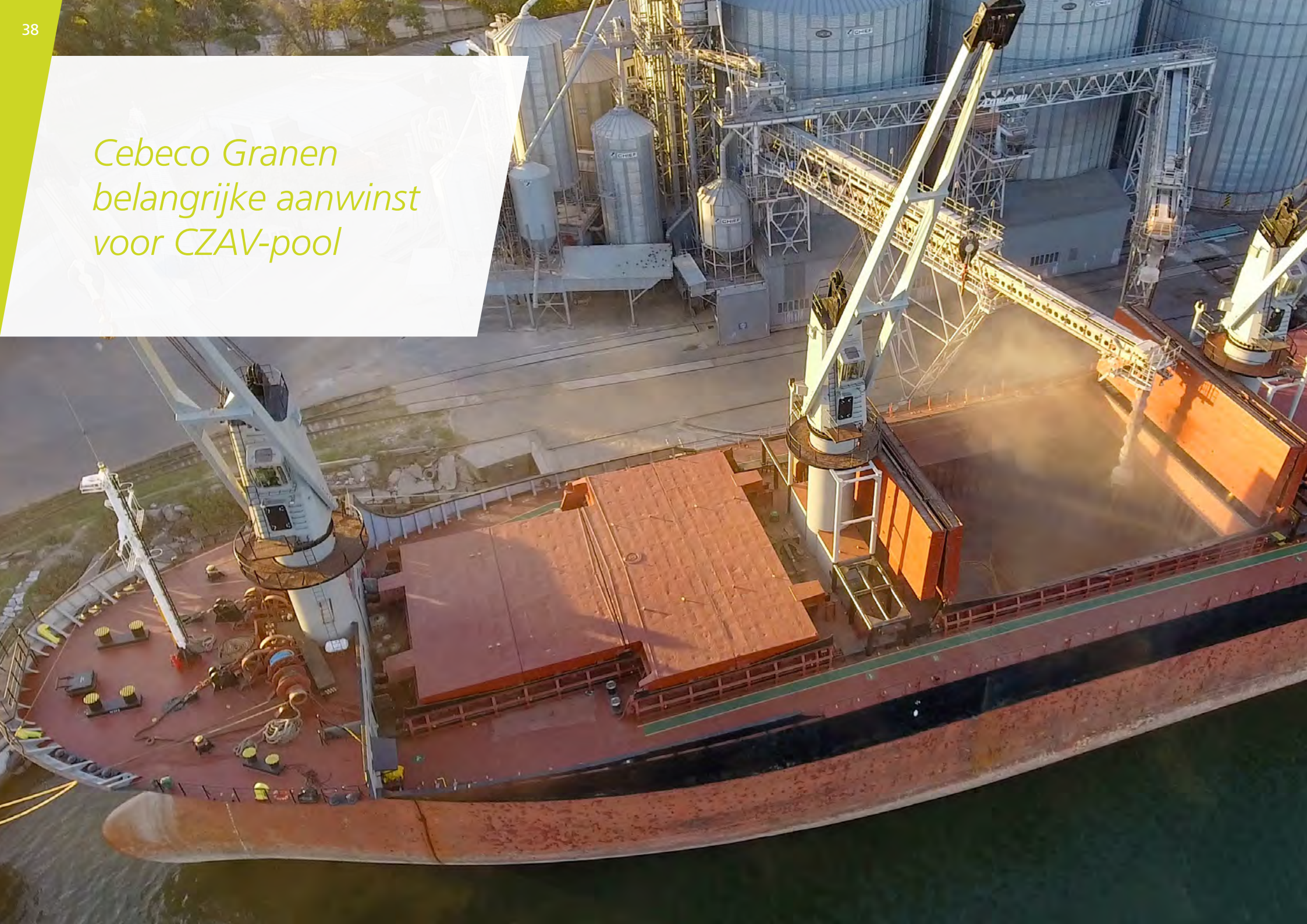

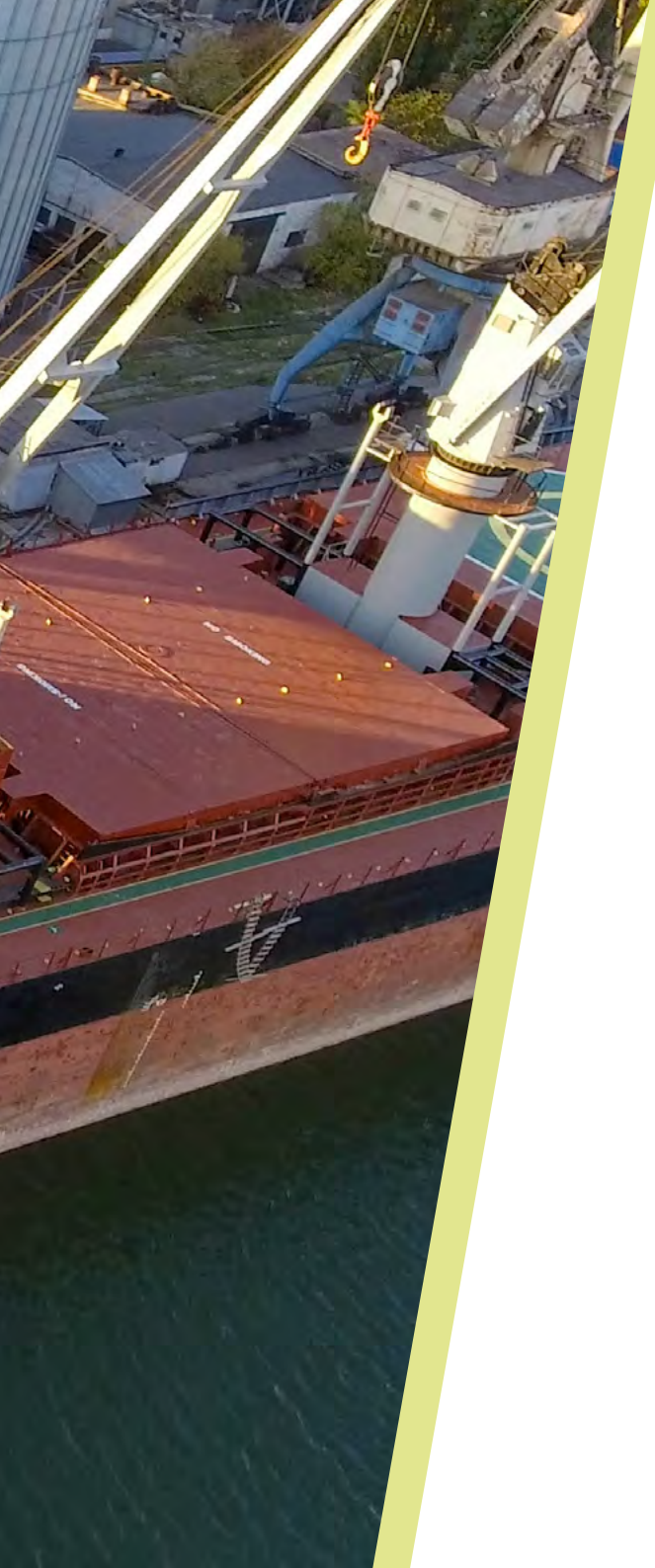

CEBECO GRANEN

Op 9 juli 2020 maakte CZAV en Agrifirm bekend dat CZAV het 50% belang van Agrifirm in Cebeco Granen overneemt. Na goedkeuring van de overname door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) zijn de aandelen begin augustus officieel overgedragen.

Cebeco Granen is een handelsbedrijf in voornamelijk tarwe en gerst. Het bedrijf is gevestigd in Rotterdam en er werken vijf medewerkers (twee traders en drie logistieke afwikkelaars). Zoals de naam al doet vermoeden was Cebeco Granen in het verleden onderdeel van Cebeco Handelsraad. Sinds 2003 waren CZAV en Agrifirm beide 50% aandeelhouder van het bedrijf. Cebeco Granen is een van de grootste leveranciers van tarwe en gerst aan Nederlandse afnemers (food en feed). Het bedrijf verkoopt de granen die CZAV collecteert. Daarnaast handelt het met name in granen uit Noordwest-Europa.

Cebeco Granen blijft een apart bedrijf, gevestigd in Rotterdam. Direct na de overname zijn wel een aantal synergievoordelen benut. Zo organiseert Cebeco Granen nu alle uitgaande granenlogistiek (schepen en vrachtauto's) vanuit CZAV naar de afnemers. Een aantal ondersteunende taken voor Cebeco Granen worden nu vanuit CZAV verzorgd. Deze aanpassingen leiden op alle plaatsen tot lagere kosten en logistieke voordelen.

CZAV is ervan overtuigd dat de overname van Cebeco Granen van belang is voor haar leden. De coöperatie heeft zo directe toegang tot de markt en is hiermee een zeer actieve speler in de Noordwest-Europese granenmarkt. CZAV onderstreept met de overname het grote belang dat de coöperatie ziet in haar rol om de oogst van haar leden via een krachtig eigen handelskanaal te verkopen.

Momenteel wordt aan een hernieuwde strategie voor Cebeco Granen gewerkt. Hierin staat het belang van het zo goed mogelijk vermarkten van de oogst van de CZAV-leden centraal. Het beperken van de handelsrisico's is een tweede speerpunt. De marktomstandigheden zijn uitdagend. We zien de laatste jaren bijvoorbeeld dat politieke besluiten een grote rol hebben in de prijsvorming van granen. Ook zien we dat de mengvoerindustrie in Nederland onder druk staat door de pressie om minder dieren te gaan houden. De markt biedt echter ook kansen. Vanuit de levensmiddelenindustrie zien we meer vraag ontstaan naar lokaal, duurzaam geteeld graan. Bovendien zien we meer vraag ontstaan naar plantaardige eiwitten. De combinatie van de teeltkennis van CZAV met de marktkennis van Cebeco Granen zorgt ervoor dat we optimaal op deze ontwikkelingen kunnen inspelen.

Cebeco Granen had een boekjaar wat liep van 1 januari tot 31 december. Omdat CZAV nu volledig eigenaar is moeten de resultaten van Cebeco Granen geconsolideerd worden. Het boekjaar van Cebeco Granen wordt nu gelijk aan dat van CZAV, van 1 oktober tot 30 september. De eerste twee kwartalen van 2020 waren erg uitdagend voor Cebeco Granen. De markt werd onder andere sterk beïnvloed door de start van de coronacrisis. In het derde kwartaal verbeterde het resultaat. De vooruitzichten voor 2021 zijn voorzichtig positief.

Cebeco Granen B.V.

AGRISNELLAAD

SUGGESTIE VOOR LAADPALEN

Bedrijven en burgers weten de website van AgriSnellaad steeds beter te vinden voor het bekijken van onze interactieve kaart met de laadlocaties, maar ook om een suggestie aan te dragen voor onze nieuwe AgriSnellaad-locaties. Wilt u ook een bijdrage leveren aan de groei van AgriSnellaad en heeft u een goede plek voor de volgende laadlocatie? Ga dan naar www.agrisnellaad.nl en laat uw suggestie daar achter.

Wanneer u er oog voor heeft, komt u ze steeds vaker tegen: de laadpalen van AgriSnellaad. Niet alleen bij onze AgriSneltanklocaties of op kantoor bij CZAV in Wemeldinge, maar ook op parkeerplekken in steden als Goes, Zierikzee, Vlissingen en Bergen op Zoom. Bij uw favoriete dagje uit zoals het Bevrijdingsmuseum Zeeland, Hof Poppendamme of Klok'uus in 's-Gravenpolder. Of bij het vakantiepark bij u in de buurt, zoals Landal parken in Nieuwvliet, Renesse en Burgh-Haamstede, Camping Stelleplas of bij één van de Hotels als Anno Nu in Oostkapelle of in de parkeergarage van Hotel Mondragon in Zierikzee. Of gewoon in de uw woonwijk op de stoep in Kapelle, Tholen of Hoogerheide. Zomaar een opsomming van een aantal van onze locaties en intussen zijn we de 100 AgriSnellaad-locaties reeds gepasseerd.

Met AgriSnellaad verkopen we trouwens geen laadpalen. AgriSnellaad exploiteert een netwerk van laadlocaties van waaruit we stroom verkopen aan bestuurders van elektrische voertuigen. Deze stroom kopen we van Zeeuwind, waarmee we gegarandeerd 100% duurzame én lokale stroom leveren. Graag zouden we ook de opgewekte stroom van onze eigen daken van CZAV, als die van onze leden, willen verkopen aan klanten van AgriSnellaad. Zo zijn we in staat om een nieuwe verbinding te leggen tussen boer(en dak) en burger en tevens ook via AgriSnellaad een bijdrage te leveren aan het versterken van het verdienmodel van onze leden.

AGRISNELTANK

De ontwikkelingen in de mobiliteitssector volgen elkaar momenteel in hoog tempo op. Aangejaagd door ambitieuze klimaatdoelstellingen en innovatie is het al even duidelijk dat het huidige palet aan brandstoffen aan het wijzigen is. Op de markt van brandstoffen en energiedragers zien we veel nieuwe producten. Veelbelovende, risicovolle, onbekende, goedkope, dure en duurzame varianten van bestaande brandstoffen of volledig nieuwe. Als CZAV volgen we deze ontwikkelingen op de voet. Het heeft niet alleen impact op onze tankstations, maar ook in het palet aan smeermiddelen en brandstoffen die wij leveren op het erf van onze leden.

Wedden we op één paard of spreiden we onze kansen? Kiezen we naast benzine, diesel, smeermiddelen en, via AgriSnellaad elektrisch, ook nog voor waterstof? Of houden we focus en zetten we stevig in op het elektrisch laden en laten we bijvoorbeeld de huidige waterstofontwikkeling nog even aan anderen? Het zijn overwegingen die op tafel liggen en die we dagelijks maken, wanneer een aanbieder van een nieuw product vertelt over de voordelen van zijn of haar nieuwe product.

Verhuizing tankstation Zierikzee

We bouwen komend jaar ons nieuwe tankstation in Zierikzee. Een toekomstbestendige ontwikkeling waarbij we zowel de traditionele brandstoffen benzine en diesel integreren met het aanbieden van elektrisch via AgriSnellaad. En dat allemaal onder één dak. Hiermee laten we een stuk landbouwhistorie achter op 't Sas en tanken we aan de toekomst op het nieuwe Business Park in Zierikzee.

SPELER IN HET ZUIDWESTEN

Met 22 onbemande tankstations is AgriSneltank een beduidende speler in het zuidwesten van Nederland. Mogelijke nieuwe locaties worden bekeken en worden overlegd met diversie instanties en gemeenten.

AGRISneltank

DANK EN ADVIES

VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

DANK

De raad van commissarissen en de directie bedanken de leden en relaties voor hun vertrouwen, de ledenraad voor hun inzet, klankbordgroepen en alle medewerkers van CZAV en haar deelnemingen voor hun bijdrage in het afgelopen jaar. Hun inzet, betrokkenheid en kwaliteit waren bepalend voor het behalen van het resultaat.

Wemeldinge, 24 november 2020

Dhr. J.M. Klompe, voorzitter raad van commissarissen
Dhr. A. van Vugt, algemeen directeur (bestuurder)

ADVIES

Aan de jaarvergadering,
te houden op 7 december 2020

De raad van commissarissen heeft de rekening en verantwoording onderzocht over het boekjaar 1 oktober 2019 - 30 september 2020 bestaande uit de resultatenrekening over dat boekjaar, de balans per 30 september 2020 met de daarbij behorende toelichting.

Bij dit onderzoek werden wij bijgestaan door een accountant (aan wie opdracht is verleend als bedoeld in artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek en belast is met het onderzoek van de jaarrekening en het jaarverslag), die blijkens zijn controleverklaring bericht, dat de hiervoor genoemde en in het jaarverslag opgenomen stukken de financiële positie per 30 september 2020 en de resultaten over het boekjaar 1 oktober 2019 t/m 30 september 2020 van de CZAV getrouw weergeven.

Ons onderzoek geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Wij adviseren u om de voorstellen van de directie te aanvaarden en de rekening en verantwoording van de directie, zoals deze aan ons is overgelegd en hierbij overhandigd, onveranderd vast te stellen.

Wemeldinge, 24 november 2020

Dhr. J.M. Klompe, voorzitter raad van commissarissen
Dhr. J.W. de Wilde, secretaris

ORGANISATIE

Management CZAV

Antoon van Vugt	algemeen directeur/bestuurder
Kees Blankenburgh	financieel directeur
Ko Francke	adjunct directeur
Rob Augustijn	hoofd afdeling brandstoffen****
Roel Clement	hoofd afdeling brandstoffen*****
Jurriaan Visser	hoofd granen, zaden, veevoer en pootgoed
Ronnie Kuijs	hoofd logistiek
Rik de Lange	hoofd beheer onroerend goed *tot 31 maart 2021*
Stefan van der Linden	hoofd personeel en organisatie
André Nelis	hoofd meststoffen en bedrijfsartikelen
Johan Buis	hoofd gewasbescherming
Annemieke Böhm	hoofd V-KAM
Desiree Nijsse	directiesecretariaat
Marianne Remijnse	directiesecretariaat

Raad van commissarissen CZAV

Johan Klompe *(voorzitter)**	Wolphaartsdijk
Dik Kruijthoff *(voorzitter)***	Mijnsheerenland
Maarten Heijne *(vice-voorzitter)*	Hulst
Guy van den Hauwe	Kaprijke (België)
Jan de Wilde	Sint Maartensdijk
Martijn Vogelaar	Krabbendijke
Gillis Klompe	Dreischor
Wilco Verhage	Koudekerke**

Ledenraad CZAV

Johan Klompe *(voorzitter)**	Wolphaartsdijk
Dik Kruijthoff *(voorzitter)***	Mijnsheerenland
Hans Akkermans *(vice-voorzitter)*	St. Annaland
Hans van Aaken	Westelbeers
Johan van Beek	Zuidland
Nathan van Beek	Gilze
Freek Boudeling	St. Philipsland
Jewan Breure	Kats
Jos de Bruijckere	Aardenburg
Piet van Cruijningen	Philippine
Gilles Geschiere	Meliskerke
Hilde de Jong-Lievaart	Wolphaartsdijk
Els Mesu-Kwekkeboom	Middelburg
Mark Mol	Borssele
Janine van Nieuwenhuijzen	Dirksland
Meindert den Ouden	Zuidland
Ronnie Romeijn	Ouwerkerk
Harry de Schutter	Heijningen
Eric van der Spelt	Steenbergen
Linda Veldhoen-de Regt	Kapelle
Peter Verbree	Zierikzee
Joyce van Waes	Axel
Rinus de Winter	Arnemuiden
Anne Douwe van der Zee	Axel

Jongerenraad CZAV

Rob Luysterburg *(voorzitter)*	Heerle
Martijn Biemond	Stellendam
Tonis Boot	Kruiningen
John de Bruijckere	Aardenburg
Rob Dirkx	Reusel
Rik van Dueren den Hollander	Mijnsheerenland
Kees Hage	St. Maartensdijk
Koen Lampert	Biggekerke
Rick de Lange	Hellevoetsluis
Robert Maas	Moerstraten
Arjan Reedijk	Klaaswaal
Jeroen Risseeuw	IJzendijke
Martijn Risseeuw	Cadzand
Mees van der Spek	Zierikzee
Stefan Varekamp	Tinte
Leon van de Velde	Kerkwerve
Bart Vermue	Oudelande
Jens Vermue	Kapelle
Sander de Visser	Gapinge
Niels van der Waal	Numansdorp
Joyce van Waes	Axel***
Rens de Wilde	St. Annaland
Thomas Zijlmans	Standdaarbuiten

*	tot december 2020
**	vanaf december 2020
***	per 3 februari 2020 overgegaan naar de ledenraad
****	tot 1 april 2020
*****	vanaf 1 april 2020

CZAV

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A.

Geconsolideerde balans per 30 september 2020 *(Consolidated balance sheet as at 30 September 2020)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Activa *(Assets)*				
	(in € x 1.000)	**2020**		2019	
	Vaste activa				
1	**Immateriële vaste activa** *(Intangible fixed assets)*				
	Goodwill		3.636		4.159
2	**Materiële vaste activa** *(Tangible fixed assets)*				
	Bedrijfsgebouwen en terreinen	18.126		16.921	
	Machines en installaties	7.060		5.207	
	Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.620		2.509	
	In uitvoering	568		1.236	
			28.374		25.873
3	**Financiële vaste activa** *(Financial fixed assets)*				
	Deelnemingen	13.370		14.291	
	Belastinglatentie	772		696	
	Overige vorderingen	1.290		1.598	
			15.432		16.585
			47.442		**46.617**
	Vlottende activa *(Current assets)*				
4	**Voorraden** *(Stocks)*				
	Handelsgoederen		66.130		92.115
5	**Vorderingen** *(Receivables)*				
	Handelsdebiteuren	38.534		40.580	
	Vorderingen op overige deelnemingen	639		6.413	
	Overige vorderingen en overlopende activa	13.338		32.106	
			52.511		79.099
6	**Liquide middelen** *(Cash)*		41.214		22
			159.855		**171.236**
	Totaal activa *(Total assets)*		**207.297**		**217.853**

Geconsolideerde balans per 30 september 2020 *(Consolidated balance sheet as at 30 September 2020)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Passiva *(Group equity and liabilities)* (in € x 1.000)	**2020**		2019	
7	**Eigen vermogen** *(Equity)*		112.714		115.389
	Aandeel van derden *(Minority interest third parties)*		1.223		977
	Groepsvermogen *(Group equity)*		**113.937**		**116.366**
8	**Voorzieningen** *(Provisions)*				
	Pensioenen	26		27	
	Overige voorzieningen	653		625	
			679		652
9	**Langlopende schulden** *(Long term liabilities)*				
	Schulden aan kredietinstellingen	1.239		1.605	
	Uit te keren aan leden	3.500		-	
	Overige schulden	500		500	
			5.239		2.105
10	**Kortlopende schulden** *(Current liabilities)*				
	Schulden aan banken	4.683		13.299	
	Aflossingsverplichting langlopende schulden	183		168	
	Uit te keren aan leden	1.500		-	
	Schulden aan leveranciers en handelskredieten	48.947		51.878	
	Schulden aan overige deelnemingen	-		138	
	Belastingen en sociale premies	11.076		10.381	
	Pensioenen	883		600	
	Overige schulden en overlopende passiva	20.170		22.266	
			87.442		98.730
	Totaal passiva *(Total equity and liabilities)*		**207.297**		**217.853**

Geconsolideerde winst- en verliesrekening voor het jaar geëindigd op 30 september 2020 *(Consolidated profit and loss account for the year ended 30 September 2020)*

	(in € x 1.000)	**2019 / 2020**		2018 / 2019	
11	**Netto-omzet** *(Net turnover)*		418.653		444.761
	Inkoopwaarde van de omzet		379.032		394.529
	Lonen en salarissen	14.371		20.117	
12	Sociale lasten en pensioenpremies	3.680		4.897	
	Afschrijvingen op materiële en immateriële activa	3.538		4.884	
	Overige waardeveranderingen van vaste activa	-		465	
13	Overige bedrijfskosten	16.228		17.821	
	Som der bedrijfslasten *(Total expenses)*		37.817		48.184
	Bedrijfsresultaat *(Operational result)*		1.804		2.048
	Rentebaten	467		722	
	Rentelasten	-414		-961	
			53		-239
	Resultaat voor belastingen *(Result before taxation)*		1.857		1.809
14	Belastingen		-445		-524
15	Resultaat deelnemingen		1.156		22.959
	Aandeel van derden		-243		-86
	Resultaat na belastingen *(Result after taxation)*		**2.325**		**24.158**

Kasstroomoverzicht geconsolideerd voor het jaar geëindigd op 30 september 2020 *(Consolidated cashflow statement for the year ended 30 September 2020)*

(in € x 1.000)	**2019 / 2020**		2018 / 2019	
Kasstroom uit operationele activiteiten *(Operating activities)*				
Bedrijfsresultaat		1.804		2.048
Aanpassingen voor:				
Mutatie voorzieningen		27		-40
Afschrijvingen en waardeverminderingen		3.538		3.479
Veranderingen in werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen (exclusief vennootschapsbelasting)	10.775		9.583	
Mutatie voorraden	25.985		-14.696	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief schulden aan kredietinstellingen, rente en vennootschapsbelasting)	-9.240		-12.556	
		27.520		-17.669
		32.889		-12.182
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Ontvangen rente	467		722	
Ontvangen dividend	25		493	
Betaalde rente	-414		-961	
Betaalde vennootschapsbelasting	-141		-1.227	
Resultaat minderheidsbelangen	-		-86	
		-63		-1.059
		32.826		-13.241
Kasstroom uit investeringsactiviteiten *(Investment activities)*				
Investeringen in immateriële vaste activa	-		-	
Mutatie minderheidsbelang derden	-		263	
Investeringen in materiële vaste activa	-5.552		-6.085	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	103		3.012	
Investeringen in financiële vaste activa	2.820		-	
Desinvesteringen / aflossingen in financiële vaste activa	19.962		9.247	
		17.333		6.437
Kasstroom uit financieringsactiviteiten *(Financing activities)*				
Opname langlopende leningen / bankkrediet	-		6.544	
Aflossing langlopende leningen / bankkrediet	-8.967		-3.193	
		-8.967		3.351
Afname/toename geldmiddelen *(Cash at prior year-end)*		**41.192**		**-3.453**
Geldmiddelen begin verslagperiode	22		3.475	
Geldmiddelen einde verslagperiode *(Cash at current year-end)*		**41.214**		**22**

Overzicht van het totaalresultaat geconsolideerd voor het jaar geëindigd 30 september 2020

(in € x 1.000)	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Geconsolideerd netto resultaat na belastingen	2.325	24.158
Directe mutaties in Eigen Vermogen	-	-
Totaal resultaat	**2.325**	**24.158**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige en in de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt op 24 november 2020. De coöperatie heeft zowel de enkelvoudige jaarrekening als de geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen (voor grote ondernemingen) van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Voor zover uit oogpunt van vergelijkbaarheid van belang, zijn de cijfers uit het voorgaande boekjaar aangepast.

Activiteiten van de groep

De groep voert handelsactiviteiten uit op het gebied van landbouwbenodigdheden als zaden, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, voeders, brandstoffen, etc. voornamelijk in Nederland en België. Daarnaast handelt de groep in granen, zaden en peulvruchten. Aanvullend op de agrarische handel worden detailhandelsactiviteiten uitgevoerd, namelijk door de exploitatie van benzinestations en laadpunten voor elektrische voertuigen.

Salderen

Een actief en een post in het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- Het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de groep zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn:

- Goodwill: voor de waardering van de goodwill worden schattingen gemaakt van de relevante contant gemaakte kasstromen van de betreffende kasstroom genererende entiteit.
- Voorraden: voor het gedeelte van de voorraad granen waarvoor de uiteindelijke inkoopprijs nog niet definitief vaststaat, heeft een schatting plaatsgevonden van de benaderde kostprijs.
- Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd tot de hoogte waarop het waarschijnlijk is dat fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.
- Overige vorderingen: op basis van gerealiseerde inkopen heeft een inschatting plaatsgevonden van nog te ontvangen inkoopbonussen en afrekeningen.
- Voorzieningen: naar de aard van deze posten hebben consistente schattingen plaatsgevonden van deze posten.
- Overige schulden: op basis van gerealiseerde verkopen heeft een inschatting plaatsgevonden van nog te betalen verkoopbonussen en afrekeningen.

Stelselwijziging

CZAV verwerkt tot en met boekjaar 2018/2019 kosten van groot onderhoud in de winst-en-verliesrekening op het moment dat het groot onderhoud wordt uitgevoerd. Als gevolg van de wijzigingen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving worden met ingang van boekjaar 2019/2020 de kosten van groot onderhoud verwerkt in de boekwaarde van het actief. CZAV kiest er voor deze stelselwijziging prospectief te verwerken. Tevens kiest CZAV ervoor om de bepaling dat groot onderhoud al op het moment van aankoop van het actief als afzonderlijke component wordt verwerkt en afgeschreven, prospectief te verwerken. Dit houdt in dat CZAV de boekwaarde van het actief per 1 oktober 2019 niet aanpast en in eerste instantie blijft afschrijven volgens de tot dan gebruikelijke systematiek. Op het moment dat groot onderhoud wordt uitgevoerd, worden de kosten daarvan geactiveerd en vervolgens afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. Op dat moment wordt nagegaan wat de resterende boekwaarde is van de vervangen component groot onderhoud van het actief. Die resterende boekwaarde wordt als gedesinvesteerd beschouwd en ten laste van het resultaat gebracht. Indien die resterende boekwaarde praktisch niet bepaald kan worden, wordt de kostprijs van het uitgevoerde groot onderhoud als aanwijzing gebruikt.
Als gevolg van de prospectieve verwerking van deze stelselwijziging is er geen invloed op het beginvermogen per 1 oktober 2019. Over het jaar 2019/2020 zijn geen kosten van groot onderhoud verwerkt in de boekwaarde van de materiële vaste activa. Er is derhalve ook geen sprake van bijbehorende afschrijvingen.

Covid-19

Tot op heden zijn er voor CZAV nog geen sterk toenemende risico's als gevolg van het Covid-19 virus, maar de impact op individueel niveau van klanten of leveranciers kan fors zijn. De beschikbaarheid van producten wordt beheerst door inkopen te verspreiden over diverse leveranciers en zodoende zijn de risico's hier beperkt. Ontwikkelingen en onzekerheden als gevolg van het toekomstig verloop van het virus worden scherp gevolgd.

Financiële activa en passiva

De financiële activa en passiva bestaan nagenoeg uitsluitend uit kortlopende vorderingen op handelsdebiteuren en overige kortlopende vorderingen, respectievelijk kortlopende verplichtingen op handelscrediteuren en overige verplichtingen. Deze vorderingen respectievelijk verplichtingen worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs, die voor zowel de vorderingen als de verplichtingen gelijk te stellen is aan de nominale waarde.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de coöperatie en haar groepsmaatschappijen per 30 september van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. De enkelvoudige winst- en verliesrekening is opgesteld met inachtneming van artikel 402 Boek 2 BW.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap in de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

In de consolidatie zijn betrokken:
- Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. te Wemeldinge
- Agriant B.V. te Emmen (100%)
- OK Zeeland B.V. te Wemeldinge (100%)
- CZAV Energy B.V. te Wemeldinge (100%)
- Cebeco Granen (100%)
- AgriSnellaad B.V. (100%)
- Luc Pauwels N.V. te Assenede België (70%)
- Pauwels Logistics N.V. te Assenede België (70%)
- Holding Agrea B.V. te Panningen (70%)

Op 5 augustus 2020 heeft CZAV de resterende 50% van de aandelen van Cebeco Granen B.V. verworven. CZAV was al 50% aandeelhouder zodat met ingang van deze datum CZAV enig aandeelhouder is van Cebeco Granen B.V. Met ingang van de verwervingsdatum is Cebeco Granen B.V. dan ook opgenomen in de consolidatie.

Op 5 november 2019 is Agrisnellaad B.V. opgericht. De exploitatie van laadpunten voor electrische voertuigen is in dit boekjaar overgedragen van CZAV naar Agrisnellaad B.V.

CZAV U.A. heeft zich uit hoofde van artikel 403 Boek 2 BW hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van haar groepsmaatschappijen Agriant B.V., AgriSnellaad B.V., Cebeco Granen B.V., OK Zeeland B.V. en CZAV Energy B.V. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar de lijst van kapitaalbelangen in de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.
Het aandeel van derden is afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. Het aandeel derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van de groepsmaatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van groepsmaatschappijen wordt in de winst-en-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar de lijst van kapitaalbelangen aan het einde van deze jaarrekening.

Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:
- het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de groep; en
- de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Uitgaven inzake een immaterieel vast actief die niet aan de voorwaarden voor activering voldoen (bijvoorbeeld uitgaven van onderzoek en intern ontwikkelde merken, logo's, uitgavenrechten en klantenbestanden) worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

De immateriële vaste activa die zijn verkregen bij de acquisitie van een groepsmaatschappij worden tegen de reële waarde op het verkrijgingsmoment opgenomen.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur. Deze behelst een periode tussen de 8 en 10 jaar, afhankelijk van de aard van het actief. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld. De afschrijving is opgenomen in de post Afschrijvingen op materiele en immateriële activa in de resultatenrekening.

Goodwill

Goodwill wordt geactiveerd minus cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing minus bijzondere waardeverminderingen. De goodwill wordt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur. In het kader van een eventuele bijzondere waardevermindering wordt goodwill die is ontstaan in een acquisitie vanaf de overnamedatum toegerekend aan alle kasstroomgenererende eenheden die na de overname, naar verwachting, voordeel zullen halen uit de synergie in de acquisitie. Jaarlijks wordt er per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat de goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dit het geval is wordt de bijzondere waardevermindering van goodwill vastgesteld door beoordeling van de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid (of groep kasstroomgenererende eenheden) waarop de goodwill betrekking heeft. Wanneer de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid lager is dan de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid waaraan goodwill is toegerekend, wordt een bijzonder waardevermindering verantwoord.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs, minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen. De materiële vaste activa worden als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden toegepast:
- Bedrijfsgebouwen en terreinen : 0 - 10
- Machines en installaties : 10 - 20
- Inventarissen : 12 - 20
- Transportmiddelen : 15 - 20
- Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar : 0 - 5

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestaties van het actief worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Niet-geconsolideerde deelnemingen waarop de coöperatie invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, alsmede joint-ventures, worden op basis van het zichtbare eigen vermogen gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de coöperatie in het eigen vermogen, volgens de laatst opgemaakte jaarrekening en tussentijdse cijfers van de betreffende deelneming, zoveel als praktisch mogelijk bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening en onder aftrek van ontvangen dividenden na balansdatum. In de winst- en verliesrekening wordt het aandeel van de coöperatie in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de coöperatie niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen. Haar aandeel in de rechtstreekse vermogensvermeerderingen en -verminderingen van de deelnemingen wordt ook in de wettelijke reserve opgenomen.

Overige vorderingen

De verstrekte vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige verstrekte vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen. De latente belastingen worden opgenomen op basis van de verwachte belastingtarieven tegen nominale waarde.

Voorraden

De handelsgoederen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (op basis van FIFO) of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De voorraden handelsgoederen worden individueel gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De bijkomende kosten omvatten onder meer transport- en behandelingskosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van de handelsgoederen. Voor het gedeelte van de voorraad granen waarvoor de uiteindelijke inkoopprijs nog niet definitief vaststaat, heeft waardering plaatsgevonden op basis van de benaderde kostprijs. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Vorderingen

De vorderingen op handelsdebiteuren, verstrekte leningen en overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten zoals vorderingen, effecten en schulden, als financiële derivaten verstaan. Alle aan- en verkopen volgens standaard markconventies van financiële activa worden opgenomen per transactiedatum, dat wil zeggen de datum waarop de groep de bindende overeenkomst aangaat.

Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorziening pensioenen in eigen beheer en de voorziening voor jubileumuitkeringen die gewaardeerd worden op basis van actuariële grondslagen.

Pensioenen

De pensioentoezeggingen aan werknemers zijn ondergebracht bij een bedrijfspensioenfonds. Dit fonds kent een opbouw volgens de middelloon regeling. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per jaareinde 102,8%. De coöperatie heeft alleen de verplichting de overeengekomen bijdragen te betalen en er zijn geen verplichtingen tot bijdragen in eventuele (actuariële) verliezen. De verschuldigde bijdragen worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden, respectievelijk vorderingen.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Leasing
De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat. Leasebetalingen worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Opbrengsten
Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Opbrengst uit verkoop van goederen wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Hierbij wordt rekening gehouden met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Kosten
De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Personeel
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Belastingen
De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Tussen CZAV, Agriant B.V., AgriSnellaad B.V. en CZAV Energy B.V. bestaat een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De verrekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats door CZAV en wordt vervolgens doorbelast aan de betrokken groepsmaatschappijen.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht geconsolideerd

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.
De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappijen en de verkoopprijs van de verkochte groepsmaatschappijen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in deze groepsmaatschappijen aanwezige geldmiddelen zijn op de aankoopprijs respectievelijk de verkoopprijs in aftrek gebracht.

Toelichting op de geconsolideerde balans

1 Immateriële vaste activa

(in € x 1.000)	Goodwill
Stand per 1-10-2019	
Aanschafwaarde	5.630
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.471
Boekwaarde 1-10-2019	**4.159**
Investeringen	-
Afschrijvingen	-523
Waardeverminderingen ten laste van het resultaat	-
Boekwaarde 30-9-2020	**3.636**
Cumulatieve afschrijvingen per 30-9-2020	1.994
Cumulatieve aanschafwaarde per 30-9-2020	5.630

De resterende looptijd van de geactiveerde goodwill ligt tussen de 5 en 7 jaar.

2 Materiële vaste activa

(in € x 1.000)	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedr. middelen	Niet aan de bedrijfsuitoef. dienstbaar	In uitvoering	Totaal
Stand per 1-10-2019						
Aanschafwaarde	42.938	24.462	11.212	113	1.236	79.961
Cumulatieve afschrijvingen	26.017	19.255	8.703	113	-	54.088
Boekwaarde 1-10-2019	**16.921**	**5.207**	**2.509**	**-**	**1.236**	**25.873**
Nieuwe consolidaties	-	-	67	-	-	67
Investeringen	1.575	2.785	885	-	307	5.552
Desinvesteringen	-29	-12	-62	-	-	-103
Overboeking	594	381	-	-	-975	-
Afschrijvingen	-935	-1.301	-779	-	-	-3.015
Boekwaarde 30-9-2020	**18.126**	**7.060**	**2.620**	**-**	**568**	**28.374**
Cumulatieve afschrijvingen 30-9-2020	26.953	20.243	8.987	113	-	56.296
Cumulatieve aanschafwaarde 30-9-2020	45.079	27.303	11.607	113	568	84.670

In de post 'andere vaste bedrijfsmiddelen' zijn begrepen vervoermiddelen en kantoor inventarissen. Woningen zijn opgenomen onder de post 'niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar'. Op de roerende materiële vaste activa rust pandrecht ten behoeve van de bank.

3 Financiële vaste activa

(in € x 1.000)	Deelnemingen	Latente belastingen	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde 1-10-2019	14.291	696	1.598	16.585
Verwervingen / verstrekkingen	-	-	-	-
Aflossingen	-	-	-308	-308
Resultaat deelnemingen	531	-	-	531
Dividenden	-26	-	-	-26
Effect nieuwe consolidaties	-1.426	-	-	-1.426
Overige mutaties	-	76	-	76
Boekwaarde 30-9-2020	**13.370**	**772**	**1.290**	**15.432**

De belastinglatentie is gevormd op basis van de (tijdelijke) verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale waardering van vaste activa.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen is een lening van € 1,2 miljoen (30-09-2019: € 1,5 miljoen) opgenomen. De einddatum van de lening is 31 december 2024.

4 Voorraden

De voorraden kunnen als volgt naar de verschillende bedrijfstakken gesplitst worden weergegeven:

(in € x 1.000)	**2020**	2019
Consumptiegranen *(Grains)*	31.242	42.582
Meststoffen *(Fertilizers)*	11.210	20.979
Gewasbeschermingsmiddelen *(Crop protection)*	17.367	23.078
Overig *(Miscellaneous)*	6.311	5.476
	66.130	**92.115**

De afwaardering van deze voorraden verwerkt in de winst- en verliesrekening bedraagt € 217.000 (vorig jaar: € 380.000). Er zijn geen voorraden op lagere netto-opbrengstwaarde gewaardeerd. Op de voorraden rust pandrecht ten behoeve van de bank.

5 Vorderingen

Onder de handelsdebiteuren is voor een totaal ad € 8.630.000 aan vorderingen op leden opgenomen (vorig jaar € 8.582.000). Voor dubieuze debiteurenvorderingen is onder handels-debiteuren een voorziening opgenomen van € 1.024.000 (vorig jaar € 1.112.000).

6 Liquide middelen

De in deze post opgenomen kasgelden bedragen € 8.000 (vorig jaar € 7.000). Voor het overige bestaan de liquide middelen uit banktegoeden in rekening courant. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

7 Eigen vermogen

Voor een specificatie van het eigen vermogen wordt verwezen naar de enkelvoudige balans per 30 september 2020.

8 Voorzieningen

(in € x 1.000)	Pensioenen	Overige
Saldo 1-10-2019	27	625
Onttrekkingen	-1	-
Vrijval	-	-8
Dotatie	-	36
Saldo 30-9-2020	**26**	**653**

Een bedrag van € 240.000 zal aangewend worden binnen 1 tot 5 jaar. Het restant van de voorzieningen kent een looptijd van langer dan 5 jaar.

Overige voorzieningen

Dit betreft voorzieningen in verband met jubileumuitkeringen, bodemsanering en opleveringsverplichtingen bij beëindiging huurcontracten.

9 Langlopende schulden

Deze bestaan uit bankleningen met een resterende looptijd van 1 tot 6 jaar en rentepercentages variërend tussen de 1% en 2%. De mutaties van deze leningen betreffen slechts aflossingen. Een bedrag van € 900.000 zal vervallen binnen 1 tot 5 jaar. Het restant van de langlopende schuld kent een looptijd van langer dan 5 jaar.

Het bedrag dat is opgenomen onder uit te keren aan leden komt voort uit het besluit van de Ledenraad van december 2019 om in totaal een bedrag van € 5 miljoen uit te keren aan de leden van CZAV over een periode van 3 jaar. Het bedrag dat binnen een jaar uitgekeerd gaat worden (€ 1,5 miljoen) is opgenomen onder de kortlopende schulden. Het bedrag van € 5 miljoen is in mindering gebracht op de Algemene reserve.

Onder overige schulden is een lening opgenomen waarvan de hoofdsom vervalt in 2022 en welke een jaarlijks, op marktconforme tarieven vast te stellen rente kent. De huidige rente bedraagt 1,2%.

10 Kortlopende schulden

De coöperatie beschikt bij haar bankiers over rekening courant kredieten. De maximale kredietlimiet bij bankiers bedraagt € 26 miljoen (vorig jaar € 36,5 miljoen). De rente over deze faciliteiten is gebaseerd op EURIBOR tarieven.

Onder de schulden aan leveranciers en handelskredieten is een schuld ad € 29,8 miljoen aan leden verantwoord (vorig jaar € 30 miljoen). Over een deel van de schulden aan leden wordt een rente vergoed van 0,3%.

Onder overige schulden is een schuld opgenomen inzake de per balansdatum te verwachten verplichtingen uit hoofde van reeds aan CZAV geleverde granen.

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van de groep, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van de groep is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden.

CZAV U.A. coördineert het liquiditeitenbeheer en de financiering van de groep.

Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Verstrekte zekerheden

Als zekerheid voor de schulden aan kredietinstellingen zijn de volgende zaken verpand:

- voorraden
- inventarissen

Voorts is een hypotheek verstrekt ad € 15 miljoen met als onderpand een aantal bedrijfspanden met grond van CZAV. In de financieringsovereenkomsten zijn eisen gesteld aan de solvabiliteitsratio van de coöperatie. Aan deze ratio eisen wordt door de coöperatie voldaan.

Afgegeven garanties

Ten gunste van een partij is een bankgarantie afgegeven voor € 0,3 miljoen; deze garantie heeft een langlopend karakter.

Huur- en overige verplichtingen

- Inzake de lease van bedrijfswagens bestaat een leaseverplichting van € 0,6 miljoen per jaar gedurende 3 jaar.
- In het kader van de handelsactiviteiten van de Coöperatie zijn er verkoopcontracten met afnemers aangegaan die een looptijd langer dan een jaar hebben. Het langst lopende contract heeft een resterende contractduur van twee jaar.
- De coöperatie heeft verkoopverplichtingen inzake de afzet van producten voor een bedrag van € 8,0 miljoen. Deze kennen een looptijd van korter dan een jaar.
- Ten aanzien van investeringen in materiele vaste activa is sprake van resterende investeringsverplichtingen, met looptijd korter dan een jaar van in totaal € 0,4 miljoen.
- Uit hoofde van de verkoop van een deelneming heeft CZAV garanties afgegeven aan de koper voor mogelijke claims welke grotendeels nog 1 jaar van toepassing zijn.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

11 Netto-omzet

De netto-omzet is met 5,9% gedaald (vorig jaar 3,6% gestegen) en kan als volgt naar de verschillende bedrijfstakken gesplitst worden weergegeven:

(in € x 1.000)	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Consumptiegranen *(Grains)*	103.489	59.781
Meststoffen *(Fertilizers)*	72.602	78.477
Gewasbeschermingsmiddelen *(Crop protection)*	95.214	93.588
Vloeibare brandstoffen *(Fuels)*	94.600	108.017
Overig *(Miscellaneous)*	52.748	54.503
	418.653	394.366
Agrimarkt B.V. (boekjaar 18/19 t/m 12 juli 2019)	-	50.395
	418.653	**444.761**

Van deze omzet is over boekjaar 2019/2020 circa 86% (2018/2019: 86%) gerealiseerd in Nederland en het restant binnen de rest van Europa.

12 Sociale lasten en pensioenpremies

(in € x 1.000)	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Pensioenpremies	1.531	1.846
Overige sociale lasten	2.149	3.051
	3.680	**4.897**

Personeelsbestand

Bij de volledig in de consolidatie betrokken maatschappijen waren (berekend op basis van het totaal aantal SV-dagen) in het boekjaar 2019/2020 gemiddeld 221 werknemers (FTE) in dienst (2018/2019: 408), exclusief uitzendkrachten, onderverdeeld naar de volgende bedrijfstakken:

	2019 / 2020	2018 / 2019
Agrarische aan- en verkoop Nederland	179	180
Agrarische aan- en verkoop België	42	42
Supermarkten (boekjaar 18/19 t/m 12 juli 2019)	-	186
	221	**408**

13 Overige bedrijfskosten

Deze bestaan grotendeels uit onderhoudskosten, niet zijnde groot onderhoud, aan gebouwen, machines en inventarissen, huurkosten, energie, verzekeringen, transportkosten en kosten van beheer en administratie.

14 Belastingen

(in € x 1.000)	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Belastingen over dit boekjaar	-530	-360
Wijziging latente belastingen	76	-165
Aanpassingen voorgaande jaren	9	1
	-445	**-524**

De effectieve belastingdruk bedraagt 24% (vorig jaar 29%). Afwijkingen van het nominale tarief kunnen ontstaan als een gevolg van buitenlandse activiteiten, fiscaal afwijkende waarderingen, en investeringsfaciliteiten / aftrek.

15 Resultaat deelnemingen

(in € x 1.000)	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Resultaat op aan- en verkopen van aandelen in groepsmaatschappijen	625	21.734
Aandeel in resultaat van deelnemingen	531	1.225
	1.156	**22.959**

In het resultaat van deelnemingen is een batig saldo door badwill ter hoogte van € 0,6 miljoen opgenomen (voorgaand jaar nihil).

Transacties met verbonden partijen en leden

In haar normale bedrijfsuitoefening koopt en verkoopt de coöperatie goederen aan en van minderheidsdeelnemingen waarin beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Deze transacties vinden tegen normale voorwaarden plaats zoals ook met derden zou worden gehandeld.
Het totaal van inkopen van verbonden partijen buiten de groep bedraagt € 1,9 miljoen en de verkoop bedraagt € 84,3 miljoen. De totale inkoop bij leden bedroeg het afgelopen boekjaar € 42,8 miljoen terwijl voor een bedrag ad € 82,0 miljoen aan leden werd verkocht.

Bezoldiging bestuurders

De totale bezoldiging van de commissarissen van CZAV bedroeg over het boekjaar € 128.000 (vorig jaar € 126.000). De bezoldiging bestuurders is herleidbaar tot één natuurlijk persoon en daarom conform artikel 383 lid 1 Boek 2 BW, niet opgenomen in de jaarrekening.

Toelichting op de onderscheidende posten van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

In boekjaar 2019/2020 is de resterende 50% van de aandelen van groepsmaatschappij Cebeco Granen B.V. verworven. De bij de groepsmaatschappij aanwezige geldmiddelen ter grootte van € 3.620.000 zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

CZAV

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A.

Enkelvoudige balans per 30 september 2020 *(Balance sheet as at 30 September 2020)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Activa *(Assets)* (in € x 1.000)	**2020**		2019	
	Vaste activa				
16	**Materiële vaste activa** *(Tangible fixed assets)*				
	Bedrijfsgebouwen en terreinen	14.036		12.663	
	Machines en installaties	5.283		3.932	
	Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.680		1.654	
	In uitvoering	-		975	
			20.999		19.224
17	**Financiële vaste activa** *(Financial fixed assets)*				
	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	7.578		4.187	
	Overige deelnemingen	13.322		14.246	
	Belastinglatentie	712		666	
	Overige vorderingen	7.125		6.150	
			28.737		25.249
			49.736		**44.473**
	Vlottende activa *(Current assets)*				
18	**Voorraden** *(Stocks)*				
	Handelsgoederen		53.279		78.087
19	**Vorderingen** *(Receivables)*				
	Handelsdebiteuren	15.933		22.191	
	Vorderingen op groepsmaatschappijen	20.267		13.908	
	Vorderingen op overige deelnemingen	639		6.413	
	Belastingen en sociale premies	19		828	
	Overige vorderingen en overlopende activa	11.289		29.682	
			48.147		73.022
20	**Liquide middelen** *(Cash)*		36.306		1
			137.732		**151.110**
	Totaal activa *(Total assets)*		**187.468**		**195.583**

Enkelvoudige balans per 30 september 2020 *(Balance sheet as at 30 September 2020)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Passiva *(Equity and liabilities)* (in € x 1.000)	**2020**		2019	
21	**Eigen vermogen** *(Equity)*				
	Statutaire reserve	100.951		98.177	
	Wettelijke reserve	7.663		8.112	
	Algemene reserve	4.100		9.100	
			112.714		115.389
22	**Voorzieningen** *(Provisions)*				
	Pensioenen	26		27	
	Overige voorzieningen	617		590	
			643		617
23	**Langlopende schulden** *(Long term liabilities)*				
	Uit te keren aan leden		3.500		-
24	**Kortlopende schulden** *(Current liabilities)*				
	Schulden aan banken	-		6.626	
	Uit te keren aan leden	1.500		-	
	Schulden aan leveranciers en handelskredieten	43.135		43.357	
	Schulden aan groepsmaatschappijen	5.751		6.323	
	Schulden aan overige deelnemingen	-		138	
	Belastingen en sociale premies	7.135		5.773	
	Overige schulden en overlopende passiva	13.090		17.360	
			70.611		79.577
	Totaal passiva *(Total equity and liabilities)*		**187.468**		**195.583**

Winst- en verliesrekening voor het jaar geëindigd op 30 september 2020

	(in € x 1.000)	2019 / 2020	2018 / 2019
	Resultaat CZAV U.A. na belastingen	633	2.497
25	Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	1.692	21.661
	Resultaat na belastingen	**2.325**	**24.158**

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

Geconsolideerde deelnemingen waarin de coöperatie invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening.

Aangezien de winst- en verliesrekening over 2019/2020 van de coöperatie in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is in de enkelvoudige jaarrekening volstaan met de weergave van een beknopte winst-en-verliesrekening in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

16 Materiële vaste activa

(in € x 1.000)	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedr.middelen	Niet aan de bedrijfsuitoef. dienstbaar	In uitvoering	Totaal
Stand per 1-10-2019						
Aanschafwaarde	37.863	17.097	7.441	113	975	63.489
Cumulatieve afschrijvingen	25.200	13.165	5.787	113	-	44.265
Boekwaarde 1-10-2019	**12.663**	**3.932**	**1.654**	**-**	**975**	**19.224**
Investeringen	1.571	2.711	575	-	-	4.857
Overboeking	594	381	-	-	-975	-
Desinvesteringen	-29	-812	-40	-	-	-881
Afschrijvingen	-763	-929	-509	-	-	-2.201
Boekwaarde 30-9-2020	**14.036**	**5.283**	**1.680**	**-**	**-**	**20.999**
Cumulatieve afschrijvingen 30-9-2020	25.964	13.813	5.980	113	-	45.870
Cumulatieve aanschafwaarde 30-9-2020	40.000	19.096	7.660	113	-	66.869

In de post 'andere vaste bedrijfsmiddelen' zijn begrepen vervoermiddelen en kantoorinventarissen. Woningen zijn opgenomen onder de post 'niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar'. Op de roerende materiële vaste activa rust pandrecht ten behoeve van de bank.

17 Financiële vaste activa

(in € x 1.000)	Groeps-maatschappijen	Overige deelnemingen	Belasting-latentie	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde 1-10-2019	4.187	14.246	666	6.150	25.249
Verwervingen / verstrekking	801	-	-	1.250	2.051
Overboeking	1.426	-1.426	-	-	-
Aflossingen	-	-	-	-275	-275
Resultaat deelnemingen	1.164	528	-	-	1.692
Dividenden	-	-26	-	-	-26
Overige mutaties	-	-	46	-	46
Boekwaarde 30-9-2020	**7.578**	**13.322**	**712**	**7.125**	**28.737**

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen zijn leningen opgenomen van in totaal € 7,1 miljoen (30-09-2019: € 6,2 miljoen). De resterende looptijd bedraagt 1 tot 4 jaar.

18 Voorraden

De voorraden kunnen als volgt naar de verschillende bedrijfstakken gesplitst worden weergegeven:

(in € x 1.000)	**2020**	2019
Consumptiegranen *(Grains)*	31.238	42.567
Meststoffen *(Fertilizers)*	7.632	16.678
Gewasbeschermingsmiddelen *(Crop protection)*	10.601	15.519
Overig *(Miscellaneous)*	3.808	3.323
	53.279	**78.087**

De afwaardering van deze voorraden verwerkt in de winst- en verliesrekening bedraagt € 131.000 (vorig jaar: € 153.000). Op de voorraden rust pandrecht ten behoeve van de bank.

19 Vorderingen

Onder de handelsdebiteuren is voor een totaal ad € 8,6 miljoen aan vorderingen op leden opgenomen (vorig jaar € 8,6 miljoen). Voor dubieuze debiteurenvorderingen is onder handelsdebiteuren een voorziening opgenomen van € 630.000 (vorig jaar € 680.000).

20 Liquide middelen

Deze bestaan uit banktegoeden in rekening courant. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de coöperatie.

21 Eigen vermogen

(in € x 1.000)	Stand 1-10-2018	Winstverdeling 2018/2019	Stand 1-10-2019	Winstverdeling 2019/2020	Uit te keren	Stand 30-9-2020
Statutaire reserve	79.747	18.340	98.177	2.774	-	100.951
Wettelijke reserve	7.384	728	8.112	-449	-	7.663
Algemene reserve	4.100	5.000	9.100	-	-5.000	4.100
	91.231	**24.158**	**115.389**	**2.325**	**-5.000**	**112.714**

In december 2019 is door de Ledenraad besloten om over een periode van 3 jaar een bedrag van € 5 miljoen uit te keren aan de leden. Dit bedrag is nog niet uitgekeerd op balansdatum en opgenomen als deels langlopende, deels kortlopende schuld. In het bovenstaande overzicht is het aan de Ledenraad voor te leggen voorstel voor resultaatsverdeling per 30-9-2020 reeds verwerkt.

22 Voorzieningen

(in € x 1.000)	Pensioenen	Overige
Boekwaarde 1-10-2019	27	590
Dotatie	-	35
Onttrekkingen	-1	-
Vrijval	-	-8
Boekwaarde 30-9-2020	**26**	**617**

Een bedrag van € 203.000 zal aangewend worden binnen 1 tot 5 jaar. Het restant van de voorzieningen kent een looptijd van langer dan 5 jaar.

Overige voorzieningen

Dit betreft voorzieningen in verband met jubileumuitkeringen, bodemsanering en opleveringsverplichtingen bij beëindiging huurcontracten.

23 Langlopende schulden

Het bedrag dat is opgenomen onder uit te keren aan leden komt voort uit het besluit van de Ledenraad van december 2019 om in totaal een bedrag van € 5 miljoen uit te keren aan de leden van CZAV over een periode van 3 jaar. Het bedrag dat binnen een jaar uitgekeerd gaat worden (€ 1,5 miljoen) is opgenomen onder de kortlopende schulden. Het bedrag van € 5 miljoen is in mindering gebracht op de Algemene reserve.

24 Kortlopende schulden

De coöperatie beschikt bij haar bankiers over rekening courant kredieten. De maximale kredietlimiet bij bankiers bedraagt € 20 miljoen (vorig jaar € 30 miljoen). De rente over deze faciliteiten is gebaseerd op EURIBOR tarieven.

Onder de schulden aan leveranciers en handelskredieten is een schuld ad € 29,8 miljoen aan leden verantwoord (vorig jaar € 30 miljoen). Over een deel van de schulden aan leden wordt een rente vergoed van 0,3%.

Onder overige schulden is een schuld opgenomen inzake de per balansdatum te verwachten verplichtingen uit hoofde van reeds aan CZAV geleverde granen.

Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Verstrekte zekerheden

Als zekerheid voor de (kortlopende) schulden aan kredietinstellingen zijn de volgende zaken verpand:

- voorraden
- inventarissen

Voorts is een hypotheek verstrekt ad € 15 miljoen met als onderpand twee bedrijfspanden met grond van CZAV.

Afgegeven garanties

Ten gunste van een partij is een bankgarantie afgegeven voor € 0,3 miljoen; deze garantie heeft een langlopend karakter.

Huur- en overige verplichtingen

- Inzake de lease van bedrijfswagens bestaat nog een leaseverplichting van totaal € 0,5 miljoen per jaar gedurende 3 jaar.

- In het kader van de handelsactiviteiten van de Coöperatie zijn er verkoopcontracten met afnemers aangegaan die een looptijd langer dan een jaar hebben. Het langst lopende contract heeft een resterende contractduur van twee jaar.
- De coöperatie heeft verkoopverplichtingen inzake de afzet van producten voor een bedrag van € 8,0 miljoen. Deze kennen een looptijd van korter dan een jaar.

25 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

(in € x 1.000)	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Resultaat op verkopen van aandelen in groepsmaatschappijen	-	21.641
Aandeel in resultaat van groepsmaatschappijen	1.164	-1.201
Aandeel in resultaat van overige deelnemingen	528	1.221
	1.692	**21.661**

Accountantskosten

De accountantskosten over het boekjaar 2019/2020 bedragen € 99.000 en bestaan voor een bedrag van € 99.000 uit de controle van de geconsolideerde jaarrekening (vorig jaar € 122.000). De kosten voor controle van de jaarrekening betreffen het gehele boekjaar, ongeacht of de werkzaamheden reeds in het boekjaar zijn verricht. Daarnaast zijn door Deloitte nog een aantal werkzaamheden uitgevoerd in verband met de levering van de aandelen van Agrimarkt B.V. in het begin van het boekjaar. De hiermee samenhangende kosten waren reeds verwerkt in het voorgaande boekjaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan die relevant zijn voor de geconsolideerde of enkelvoudige jaarrekening.

Lijst van kapitaalbelangen in %

Geconsolideerde groepsmaatschappijen	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Agriant B.V., Emmen	100	100
Agrimarkt B.V., Wemeldinge	-	100
Luc Pauwels N.V., Assenede, België	70	70
Pauwels Logistics N.V., Assenede, België	70	70
Holding Agrea B.V., Panningen	70	70
OK Zeeland B.V., Wemeldinge	100	100
CZAV Energy B.V., Wemeldinge	100	100
AgriSnellaad B.V., Wemeldinge	100	-
Cebeco Granen B.V., Rotterdam	100	-

Vennootschappen waarin voor ten minste 20% wordt deelgenomen	**2019 / 2020**	2018 / 2019
Cebeco Granen B.V., Rotterdam	-	50
Nedato B.V., Oud-Beijerland	33	33
Vitelia Agrocultuur B.V., Oirlo	25	25
Vakutrans Holding B.V., Helvoirt	20	20
CAV Agrotheek B.V., Wieringerwerf	35	35
Heyboer Holding B.V., Wieringerwerf	50	50

Overige gegevens

Statutaire regeling bestemming resultaat

In artikel 27 van de statuten is opgenomen dat op voorstel van de directie en raad van commissarissen een door de ledenraad vast te stellen bedrag wordt gereserveerd. De statutaire reserve mag tijdens het bestaan van de coöperatie niet aan de leden worden uitgekeerd. De algemene reserve staat ter beschikking van de ledenraad.

Statutaire aansprakelijkheid

Conform artikel 11 van de statuten is elke aansprakelijkheid van de leden of oud-leden voor een tekort van de coöperatie door haar ontbinding dan wel faillietverklaring of andere oorzaak uitgesloten.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

AAN: DE DIRECTIE EN RAAD VAN COMMISSARISSEN VAN DE COÖPERATIEVE ZUIDELIJKE AAN- EN VERKOOPVERENIGING U.A.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening over de periode 1 oktober 2019 tot en met 30 september 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 septemer 2020 van de Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. te Wemeldinge gecontroleerd.
Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op blz. 45 tot en met blz. 62 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. op 30 september 2020 en van het resultaat over de periode 1 oktober 2019 tot en met 30 september 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.
De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 30 september 2020.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening voor het jaar geeindigd op 30 september 2020.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".
Wij zijn onafhankelijk van de Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van het COVID-19 virus

Het coronavirus heeft ook invloed op de Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. In de toelichting in de jaarrekening heeft de directie de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Hierbij geeft dat tot op heden er voor CZAV nog geen sterk toenemende risico's als gevolg van het Covid-19 virus zijn. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag (opgenomen op bladzijde 4 tot en met 44 in het jaarverslag).
- De overige gegevens (opgenomen op bladzijde 62 in het jaarverslag).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.
Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de coöperatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderneming.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.
Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 8 december 2020
Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: W.A. de Leeuw MGA RA

Oostelijke Kanaalweg 5 | 4424 NC Wemeldinge | Tel. +31 (0)113 62 90 00
Postbus 402 | 4460 AV Goes | www.czav.nl